

PULSUL GEOSTRATEGIC

PUBLICAȚIE LUNARĂ-BILINGVĂ DE ANALIZĂ GEOPOLITICĂ

Moto: "Opiniile sunt libere, dar nu și obligatorii" I. L. Caragiale

NOI SUNTEM NATO

OCCIDENTUL APROPIAT-MIJLOCIU ȘI ÎNDEPĂRTAT

#WEARENATO

MODERNIZAREA INFORMAȚIILOR ÎN PRIMUL
RĂZBOI MONDIAL: INFORMAȚIILE MILITARE ÎN
CAMPANIA DIN PALESTINA, 1917

I. EDITORIAL

- 3** Din partea editorului
- *Constantin IACOBITĂ*

II. SECURITATEA EURO-ATLANTICĂ

- 5** Noi suntem NATO
- *Dorel-Gheorghe CĂPRAR*

III. SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

- 7** Occidentul apropiat- mijlociu și îndepărtat
- *Dumitru CHICAN*

- 9** Despre pacea afghană.
Acord sau armistițiu?
- *Dumitru CHICAN*

- 11** Platoul Golan: de la „retragerea totală” la „suveranitatea totală”
- *Dumitru CHICAN*

- 20** Dosarul palestinian, încotro?

- *Maher NABOULSI*

- 14** Hezbollah: între pumnul lui Nasrallah și călcâiul lui Ahile

- *Lamia FOUAD*

- 22** Speranțele pierdute ale malaysienilor și Clinciul 22 al coaliției Pakatan Harapan

- *Murray HUNTER*

- 16** Despre Orientalul Mijlociu și arhitectura sa de securitate

- *Dumitru CHICAN*

- 25** Japonia – un gigant economic aparent neînsemnat

- *Masahiro MATSUMURA*

IV. MILITAR – INFORMAȚII MILITARE

- 18** Federația Rusă la patru ani de război sirian: între doctrină și strategie

- *Dinu COSTESCU*

- 28** Modernizarea informațiilor în Primul Război Mondial: Informațiile Militare în Campania din Palestina, 1917*

- *James NOONE*

* Mențiune: Articolul este publicat în limba engleză, din dorința de a oferi cititorilor textul original

Motto: "Opiniile sunt libere, dar nu și obligatorii"—I.L.Caragiale

EDITORIAL

Din partea editorului

Constantin IACOBITĂ

Școala Națională de Studii Politice și Administrative a găzduit, în data de 1 aprilie 2019, o masă rotundă organizată de Centrul de Studii Israeliene „Theodor Herzl” al Facultății de Științe Politice din cadrul SNSPA și dedicată temei „Israelul contemporan, între istorie și geopolitică”.

Invitatul principal la acest eveniment a fost ambasadorul statului Israel în România, ES David Saranga.

La discuții, moderate de conf. univ. dr. Liliana Popescu, prorector (relații internaționale) al SNSPA, au mai contribuit, în calitate de vorbitori: conf. univ dr. Cristian Pârvulescu, decanul Facultății de Științe Politice din cadrul SNSPA; prof. univ. Liviu Rotman, directorul Centrului „Theodor Herzl”; dr. Dan Korn, profesor de onoare al SNSPA și fost membru al Knesset-ului. Audiența a inclus specialiști în domeniul relațiilor internaționale, studenți, etc.

Ambasadorul David Saranga, care a vorbit într-o română de inviatat atât în cadrul expunerii (libere) cât și al dialogului cu participanții la masa rotundă și cu audiența, și-a început prezentarea expunând contextul regional și principalele amenințări, din perspectiva israeliană.

Relevant pentru întreaga dezbatere, ambasadorul Saranga a ținut să sublinieze că orice discuție privind Israelul ar trebui să fie mai mult decât despre „problema palestiniană”.

Ori, aşa cum chiar dânsul a admis mai târziu, iar prof. univ. Liviu Rotman a avertizat la începutul intervenției sale, „problema palestiniană” s-a afirmat și consolidat ca temă principală de discuție. Mai mult, aceasta a constituit un catalizator pentru schimburi de idei și poziții între cei patru vorbitori și membrii audienței, precum și între aceștia din urmă.

Din perspectiva observatorului și sub rezerva subiectivismului personal inherent, discuțiile au evidențiat, printre altele:

- deschidere și onestitate remarcabile din partea ambasadorului statului Israel, care, în mod evident, a vorbit și din perspectiva personală, inclusiv, și mai ales, în abordarea sa privind „problema palestiniană”;

- conștientizarea unanimă a nevoii și stringenței unei soluții comun agreate. Încănd, printre altele, de la reafirmarea faptului că istoria nu poate fi schimbăță, vorbitorii și audiența au abordat diverse posibile opțiuni/soluții - două state, un singur stat, o confederație, menținerea status quo, etc. A reiesit un cvasi-consens pentru so-

luția două state, chiar dacă a fost admisă complexitatea și dificultatea sarcinii detalierei (conținutului) acesteia. Pe de altă parte, au fost evocate curente de opinie, în tabăra israeliană, în favoarea unei „non-soluții”. La fel, s-a făcut trimitere la un nivel semnificativ de preferință/presiune (tot în tabăra israeliană) pentru amânarea unei soluționări;

- o propunere a administrației Trump privind soluționarea „problemei palestiniene” a fost considerată fără șanse reale de reușită, chiar dacă nu i se cunoaște, încă, conținutul. Motivele invocate au făcut trimitere la fiecare din cele trei părți – propunătorii soluției (administrația Trump), partea palestiniană și partea israeliană. Față de partea americană a reieșit un nivel redus de încredere, atât în ceea ce privește capacitatea de a formula și promova o soluție viabilă, cât și din perspectiva conducerii curente. Tabăra palestiniană a fost caracterizată ca fiind, din principiu, opusă oricărei inițiative aparținând administrației americane, divizată și fără o perspectivă pozitivă în privința succesiunii la conducerea Autorității Palestiniene (în locul lui Mahmoud Abbas).

Cât despre partea israeliană, pe lângă aspectele expuse mai sus au mai fost enumerați, ca factori relevanți - rezultatul probabil defavorabil (din perspectiva unei soluții două state) al alegerilor pentru cel de al 21-lea Knesset (planificate pentru 9 aprilie 2019) și lipsa de activism a componentei de origine arabă a societății israeliene (participare redusă la vot, cu efecte directe asupra șanselor de impunere a unui guvern mai larg, eventual - și optim - de uniune națională).

Alegerile pentru cel de al 21-lea Knesset au reconfirmat poziția dominantă a formațiunii condusă de premierul Benjamin Netanyahu, ceea ce îi asigură acestuia din urmă pârghiiile necesare formării viitorului guvern. La fel, au reconfirmat nivelul scăzut de participare a minorității arabe (circa 50%, cu 13 puncte sub nivelul de participare la alegerile anterioare), ceea ce a dus la scăderea numărului de locuri în legislativ.

Prin urmare, și aşa cum Ambasadorul David Saranga prognoza, subliniind că este un punct de vedere personal, șansele și perspectiva unei schimbări - în privința status quo-ului - se anuță reduse, respectiv, îndepărtată.

Dezbaterea nu s-a încheiat, neapărat, cu concluzii, însă a oferit participantilor, și în special studenților prezenți, cel puțin două idei/deziderate majore, expuse direct și explicit de către conf. univ dr. Cristian Pârvulescu, respectiv Ambasadorul David Saranga:

- identificarea și dezvoltarea unui partener de dialog, acolo unde se consideră că nu există unul, însă se dorește suficient depășirea impasului și rezolvarea problemelor;
- activismul/participarea civică și politică, individuală și colectivă, ca modalitate și instrument de promovare și obținere a libertăților și drepturilor vizate.

SECURITATEA EURO-ATLANTICĂ

NOI SUNTEM NATO

Dorel-Gheorghe CĂPRAR,

Președintele Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, Camera Deputaților

În dinamica de securitate actuală România se prezintă ca un partener de încredere atât la nivel regional, cât și aliat, fiind un pilon geopolitic și geostrategic devotat eforturilor de asigurare a stabilității, securității și prosperității. Odată cu aderarea la Alianța Nord-Atlantică, România și-a luat un angajament pe care îl respectă cu fermitate, iar astăzi țara noastră are un rol esențial în securitatea regională și transatlantică prin aportul la misiunile din Afganistan, Kosovo și Irak, prin contribuția la stabilitatea și regiunii Mării Negre, precum și prin alocarea a 2% din PIB pentru apărare – o parte importantă fiind dedicată proiectelor de înzestrare majore, o manifestare a voinței de a susține concret spațiul aliat.

România dezvoltă permanent relația transatlantică, aceasta fiind o condiție esențială pentru securitatea și stabilitatea spațiului euro-atlantic, iar Parlamentul, inclusiv prin Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională din Camera Deputaților contribuie la promovarea relației bilaterale româno-americane. Una dintre dimensiunile acestei relații a fost materializată în luna aprilie a acestui an prin organizarea, alături de Centrul European pentru Studii de Securitate „George C. Marshall” și extensia locală a acestuia, Asociația Alumnilor „George C. Marshall” - România, a conferinței „Eastern European Security Threats. The Romanian Strategic Outpost”.

Trebuie menționat faptul că Centrul European pentru Studii de Securitate „George C. Marshall” este un proiect de succes

al parteneriatului american-german, dezvoltat și susținut de către Departamentul Apărării al Statelor Unite ale Americii și Ministerul Federal German al Apărării. Misiunea acestuia este de a crea un mediu de securitate mai stabil prin promovarea instituțiilor și relațiilor democratice, în special în domeniul apărării, prin promovarea unei cooperări active în spectrul securitar, dar și prin consolidarea parteneriatelor durabile între state.

Centrul „George C. Marshall” a format și formează specialiști în apărare, securitate și relații internaționale, componente cheie în buna funcționare a structurilor de profil și a asigurării spațiului aliat. România are aproape 600 de absolvenți ai diferitelor cursuri organizate de Centru, fiind al doilea stat ca reprezentare în acest format. Așa cum a subliniat fostul secretar american al apărării, James Mattis, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la lansarea Planului Marshall, unul dintre principalele beneficii ale Centrului European pentru Studii de Securitate este rețeaua de specialiști formată din absolvenți, care își împărtășesc resursele la nivel global și sprijină factorii de decizie pentru a asigura furnizarea securității.

Conferința „Eastern European Security Threats. The Romanian Strategic Outpost” a fost organizată și din perspectiva necesității de a revitaliza asocia-

ția absolvenților din România - care are o istorie de 20 de ani, și de a susține ca platformă de dezbatere. Aceasta poate beneficia de expertiza rețelei naționale, formată din cei care au servit țara în diferitele instituții din spectrul apărării și al diplomației, dar și de viziunea actualilor reprezentanți, viitori lideri ai structurilor dedicate securității. Într-o lume în care se exprimă diferiți promotori ai insecurității, am creat un spațiu pentru dezbateri strategice, conferință abordând teme relevante precum politicile de apărare UE și NATO, provocările flancului estic, construirea rezilienței prin securitatea cibernetică etc.

Dezbaterile au constituit o oportunitate extraordinară pentru ca experți în domeniul securității și al relațiilor internaționale să împărtășească diferite puncte de vedere și să construiască relații și punți interinstituționale. Articularea provocărilor de securitate într-un spațiu lipsit de constrângeri politice, creat ca tribună neutră și platformă a discuțiilor libere - în spiritul promovat de Centrul „George C. Marshall” - dovedește că ideile pot deveni soluții atunci când sunt expuse argumentat și coalizează

reprezentanți ai diferitelor instituții.

Evenimentul a reprezentat o ocazie de reafirmare a relației transatlantice și a Parteneriatului Strategic România-SUA, factor cheie în definirea profilului statului român ca aliat NATO. Analiza amenințărilor regionale și înțelegerea flancului estic a evidențiat importanța planificării și pregătirii viitorului strategic al României în primul rând prin prisma parteneriatul româno-american, cu dezvoltări și responsabilități comune.

România s-a conturat ca lider regional din perspectiva asigurării securității și proiectării stabilității dincolo de granițele aliate, însă doar împreună cu statele membre NATO și partenerii săi putem construi un mediu de securitate stabil și rezilient și un viitor sigur.

SITUATIA INTERNAȚIONALĂ

OCCIDENTUL APROPIAT. MIJLOCIU ȘI ÎNDEPĂRTAT

Ambasador prof. Dumitru CHICAN

În zilele de 24 – 25 februarie, stațiunea turistică egipteană Sharm El-Sheikh (de la Marea Roșie) a găzduit primul summit „istoric” al șefilor de stat și guverne ai țărilor membre ale Uniunii Europene și ale Ligii Arabe. Desfășurat sub semnul sloganului „Să investim pentru stabilitate”, evenimentul a fost, mai degrabă, un prilej pentru fiecare din taberele europeană și orientală arabă să-și prezinte propriile îngrijorări și preocupări nu atât față de problemele interne - care nu sunt puține- cât legate de realționarea între cele două arii vecine de la nordul și din sudul Mediteranei. Eterna chestiune a conflictului, sau, mai degrabă, a „conflictelor” care macină regiunea Orientului Mijlociu a fost doar unul din punctele înscrise pe agenda de lucru a reuniunii.

Faptul că summitul arabo-european a avut loc la puțină vreme după conferința pentru securitate de la München și în contextul unei dinamici accelerate a contactelor și demersurilor de securitate europene și euroatlantice a prilejuit o retorică în care sintagma „Orientul Mijlociu” a fost

rostită și scrisă în mod repetat cu o insistență deosebită. Mai mult, a determinat pe unii comentatori și analiști să se întrebe, și chiar să întrebe de ce se vorbește stereotip doar despre „Orientul Mijlociu” (însoțit sau nu de calificativele „mare” sau „nou”) și nu se discută, bunăoară, și despre un „Occident apropiat”, sau „mijlociu”, sau „îndepărtat” ca paradigmă care, privite prin prismă intereselor geopolitice ale lumii arabe, exprimă o foarte evidentă realitate a zilelor noastre.

Abordarea unor asemenea nedumeriri și interogații nu este, în definitiv, un simplu exercițiu de imaginație, în măsura în care ea se justifică prin imaginea pe care Occidentul o oferă contemporaneității sale - un Occident în care zidul coeziunii și consensului este afectat de fisuri vizibile ce fragmenteză ansamblul nu numai din punct de vedere geopolitic ci și prin disfuncțiuni și clivajele conceptuale care, raportate la geografia politică a Orientului Mijlociu, permit să se vorbească despre existența celor trei segmente pe care le-am notat drept titlu al rândurilor de față. Ne aflăm, de fapt, în fața unor schimbări majore cât privește configurația și distribuția echilibrelor între marile puteri ale lumii, și ale lumii occidentale, cu deosebire. Si poate că detaliiile acestor schimbări se regăsesc într-un proces

de eroziune și nu într-o fază de simple fisuri produse în strucura monolitică a construcției Vestice care ar susține realitatea discursului despre, cel puțin, un „Occident mijlociu” și un „Occident îndepărtat”, considerate astfel prin raportare la poziția pe care Orientul arab o deține în dinamica globală a lumii de după cel de-al doilea Război Mondial și, mai cu seamă, de după căderea zidului din Berlin.

Circumscrișă acestui cadru geopolitic, ideea de „Occident Extrem” sau

„Îndepărtat” se referă la propensiunea izolaționistă a Statelor Unite ale Americii, sau la ceea ce ar putea fi numit „protecționismul Trump”, subsumat conceptului de „America first”. Ar fi superficial să se credă că este vorba, în acest caz, de o simptomă pasageră sau de manifestarea unui puseu temerar. Direcția pe care evoluează administrația Donald Trump este, dimpotrivă, reflectare a unei viziuni politice comprehensive ale cărei rădăcini filosofice sunt adânc împlântate în profunzimea culturii americane.

Pe de altă parte, atunci când vorbim de un „Occident Mijlociu” avem în vedere Europa Occidentală sau, mai degrabă, o orientare condusă de Germania, în tandem cu Franța și, într-o oarecare măsura, Italia - noul concept de Mitteleuropa. Acesta este caracterizat, în primul rând, de profundele fricțiuni și distorsiuni existente între „axa” Berlin-Paris, de o parte, și Statele Unite, de cealaltă parte, disensiuni care acoperă numeroase și importante probleme ale lumii globale contemporane între care, spre exemplificare, se regăsesc schimbările climatice, constrângerile impuse schimburilor comerciale, abordările referitoare la relațiile cu Rusia sau la tratatul nuclear încheiat cu Iranul. Expresiv, în aceeași ordine de idei, este și recentul tratat semnat de cancelarul Angela Merkel și președintele Emmanuel Macron, ca reacție la sfidările venite din partea administrației Trump la adresa nu numai a Franței și Germaniei, ci a întregii Uniuni Europene, pe fondul presiunilor exercitate de Donald Trump pentru sporirea cheltuielilor de finanțare a NATO.

Revenind la summitul de la Sharm El-Sheikh care, aşa cum spuneam, a fost precedat de reunurile de la Varșovia și Munchen - unde inițiator și dominant a fost „Occidentul Îndepărtat” reprezentat de SUA - , întâlnirea „istorică” de la Marea Roșie a fost, se poate spune, una între Orientalul Mijlociu și „Occidentul Mijlociu” reprezentat de Europa.

Este interesant de meditat asupra unei perspective posibile creată de retragerea americană de pe fronturile Orientalului Mijlociu și, prioritar, din

cel al războiului civil sirian. Va dori „Occidentul Mijlociu” să „umple” vidul lăsat de plecarea americanilor, sau va fi vorba de ceva mai mult decât o simplă „ocupare a vidului”, anume de angajarea celor două „Occidenturi” în relații de concurență și competiție strategică pentru gestionarea și influențarea evoluțiilor globale la nivelul Orientului Mijlociu, cu Mashrequl și cu Maghrebul său? Semnalele existente par a încina balanța în favoarea celei de-a doua alternative, iar un exemplu în acest sens este oferit de dosarul libian, în care controlul asupra acestei țări și a resurselor sale convenționale de energie este revendicat de Franța și Italia, spre a nu mai vorbi de competiția existentă de mai mult timp între Marea Britanie și Federația Rusă (pentru a aceeași miză libiană). Am mai aminti, în aceeași ordine de idei, declarațiile pe care șefa diplomației europene, Federica Mogherini, le făcea la Bruxelles, la 4 februarie, în cadrul reuniunii ministeriale pregătitoare a summitului european-arab: „dacă vom acționa împreună (arabii și Uniunea Europeană), vom realiza reconcilierea în Siria, în Yemen, în Libia și în întreaga regiune a Orientului Mijlociu”. Înaltul demnitar bruxellez nu a ratat ocazia, în același cadru, pentru a vorbi despre soluționarea problemei palestiniene pe baza teoriei „celor două state”, pe care, după cum se știe, administrația Trump o dezavuează în favoarea propriei și deocamdată confuzei „afaceri a secolului”.

Va fi în măsură Orientalul Mijlociu arab și diplomația sa să exploateze cu inteligență fisurile actuale ale „Occidenturilor” Mijlociu și Îndepărtat?

DESPRE PACEA AFGHANĂ. ACORD SAU ARMISTIȚIU?

Ambasador prof. Dumitru CHICAN

După 17 ani de război în Afganistan, la 21 decembrie 2018, președintele american Donald Trump anunță intenția de a retrage jumătate din numărul soldaților aflați pe frontul unui conflict care, declanșat de fosta administrație George W. Bush, sub argumentul luptei globale împotriva fenomenului jihadist – terorist, s-a transformat cu rapiditate într-un costisitor război de uzură a cărui finalitate - din perspectiva ecuației învinși-învingători a fost, vreme de două decenii, învăluită într-un con de umbră și de incertitudini.

Oficial, expediția militară americană în Afganistan s-a încheiat în ianuarie 2014, dar a fost vorba, în realitate, de o încheiere fragmentară, în măsura în care cca. 14.000 de soldați continuă să fie prezenti pentru operațiuni militare (în teatrul de război al Afganistanului). În prezent, campania din această țară asiatică este contabilizată drept cel mai lung război din istoria implicărilor militare externe ale Statelor Unite și care, după calcule estimative, s-a soldat cu cca. 40.000 de morți.

Este cadrul în care, după îndelungi și dificile tatonări, americanii și insurgenții islamiști Taliban au căzut de acord să se așeze la masa dialogului politico - militar și să susțină, în același timp, un indispensabil proces de negocieri interafgană fără de care orice acord de pace care ar fi realizat între insurgenți și coaliția internațională condusă de SUA nu va apropiua orizontul păcii interne și nici durabilitatea necesară pe plan intern pentru reconstrucție, stabilitate și pace. Problema spinoasă care, în primăvara acestui an, continuă să pună sub semnul întrebării speranțele într-o pace afgană credibilă are la origini refuzul insurgenților islamiști de a antama negocieri cu guvernul de la Kabul condus de președintele Ashraf Ghani, pe care Taliban îl etichetează drept „marionetă a americanilor”. Această etichetă a fost pusă, de altfel, și fostului șef al statului afghan Hamid Kharzai care, în prezent,

este element activ al opoziției politice, antiislamistă din țară.

Mai multe runde de negocieri mediate au avut loc în capitala qatareză Doha (aici rebelii dispun de un sediu de reprezentare), unde americanii au fost reprezentați de diplomatul Zalmay Khalilzad, însă fără un rezultat concret; totodată, la Moscova s-au desfășurat, la inițiativa Federației Ruse, consultări interne ale opoziției afgane.

Încă din faza premergătoare a procesului de negocieri a păcii, actorii principali, respectiv rebelii Taliban și Statele Unite ale Americii, au convenit asupra a două principii fundamentale, numite, după o mai veche tradiție tactică, „linii roșii” pe care nici una dintre părți nu are latitudinea să le încalce prin nerespectare. Pentru insurgenții islamiști, o asemenea interdicție prevedea că nici o rundă de negocieri nu era acceptată atâtă vreme cât americanii nu se vor fi retrас pînă la ultimul soldat de pe teritoriul Afganistanului. De partea cealaltă, americanii condiționau negocierile de includerea în procesul negocierilor a guvernului oficial de la Kabul. Aceste două bariere au putut să fie depășite, în cele din urmă: partea americană a răspuns afirmativ revendicării privitoare la retragerea prezenței militare din Afganistan, în condiții de comun acord stabilite, acceptând, în același timp, ca guvernul de la Kabul – proamerican – să nu fie parte la negocieri și urmând să fie informat periodic cu evoluția procesului de negocieri. La rândul lor, insurgenții său angajat să răspundă ferm condiției americane ca nici o prezență terorist-islamistă a grupărilor Al-Qaida și „Statul Islamic” să nu mai fie acceptată pe teritoriul Afganistanului.

Problemele prioritare înscrise pe agenda tratărilor, respectiv realizarea unei încetări a focului pe perioada negocierilor și antamarea viitorului politic al Afganistanului, nu au condus, deocamdată, la rezultate palpabile și durabile.

În ce măsură există o perspectivă reală pentru pacificarea Afganistanului? Răspunsul la această întrebare poate fi exprimat în puține cuvinte: o deschidere a drumului către semnarea unui ca-

dru juridic al păcii va fi posibilă doar cu îndeplinirea a două condiții prioritare. Și este vorba, în primul rând, de convenirea unui acord de încetare a focului, după cum este vorba de cerința ca negocierea și semnarea unui acord sau tratat de pace să nu fie rezultat al ceea ce vor conveni americanii și insurgenții, ci un document la care negocierea și semnarea să fie cooptate atât guvernul de la Kabul, cât și toate forțele politice reprezentative ale opoziției de pe eșchierul afgan.

Afganii care au fost găzduiți la Moscova, la începutul lunii februarie, au reprezentat mișcarea insurgentă islamistă și înalți responsabili politici socotiți a avea mai multă influență în societatea etnică și tribală decât guvernul președintelui Ashraf Ghani.

Este o realitate că proiectul american de eliminare a mișcării Talibane s-a soldat cu un eșec. În același timp, nu poate fi negat faptul că, de la intervenția militară în Afganistan au fost înregistrate și realizări în diverse segmente ale statului și societății afgane, începând cu înlăturarea regimului radical conservator și promotor al islamicării țării după paradigmile impuse de dreptul canonice islamic. În aceeași ordine de idei trebuie menționat că femeile și-au recăpătat dreptul la muncă, educație și activitate în viața publică, inclusiv în structurile puterii legislative, juridice, legislative, administrative și culturale. S-au făcut, totodată, pași deloc neglijabili în ceea ce privește libertatea de exprimare și independența presei, Afganistanul disponând, în prezent, de numeroase canale private de televiziune, radio și mijloace scrise de informare în masă.

Astăzi, după seria celor 40 de ani de război care le-a însângerat țara, o bună parte a populației afgane și, mai ales, Tânără generație, se opune manierei confuze și secretomaniei în care se desfășoară contactele americană-afgane. Aceasta din teamă că o putere prea largită și compromisuri prea generoase care ar putea fi făcute rebelilor Talibani ar conține pericolul virtual ca islamii să încerce o revenire la același model de guvernare pe care l-au practicat, ceea ce, la rândul său, ar putea să conducă la mișcări de opozitie și la izbucnirea unui nou conflict civil în această țară.

La provocările inerente pe fondul cărora se desfășoară contactele americană-afgane (lipsa unui consens privitor la acceparea guvernului Ghani ca parte la negocierile de pace, numeroasele dezacorduri între insurgenți și celealte forțe de pe eșchierul politic afgan, sau chiar în interiorul formațiunilor și grupurilor de opozitie) se adaugă un risc nu mai puțin amenințător pentru dezvoltămantul procesului de pace: pripeala. În 2001, fostul președinte Bush a luat decizia de intervenție în Afganistan pe fondul emotivității provocate de atacurile teroriste de la New York, iar pregătirea și declanșarea operațiunilor militare s-au făcut într-un ritm foarte strâns, cu o grabă care n-a avut altă justificare decât dorința de răzbunare a lui George W. Bush. Astăzi, Donald Trump ar putea să treacă prin aceeași experiență, apăsând pedala de viteză a tratativelor mai mult decât ar putea accepta celealte părți. Aceasta inclusiv din perspectiva viitoarelor alegeri prezidențiale americane, la care Donald Trump va dori să candideze pentru un nou mandat în Biroul Oval și unde un avans substanțial pe calea către pacea afgană ar putea să fie considerat un atu important. Numai că o asemenea grabă ar fi la fel de pagubitoare ca și în cazul lui George W. Bush, dat fiind că este puțin probabil ca profundele probleme acumulate în aproape două decenii de război să fie soluționate în câteva luni de negocieri. Secretarul de Stat Mike Pompeo a acordat mediatorului Zalmay Khalilzad un interval de 6 luni pentru a ajunge la un acord de pace complet și durabil. Ori, o asemenea grabă este de natură să genereze suspiciuni de partea afgană, precum și preocupare din partea altor actori statali – Pakistanul, Federația Rusă, Iranul, India, cu deosebire - care au avut un cuvânt de spus pe parcursul războiului și care doresc să aibă un rol în configurarea Afganistăului post-conflict.

Rămâne de văzut dacă negociatorii - indiferent de care parte a mesei de negocieri s-ar afla - vor înțelege valoarea pe care, în cazul păcii pentru Afganistan, o are vechiul dictum „mai bine mai târziu decât niciodată”.

PLATOUL GOLAN : DE LA „RETRAGEREA TOTALĂ” LA „SUVERANITATEA TOTALĂ”

Ambasador prof. Dumitru CHICAN

Rezumat

La 21 martie, odată cu anunțarea de către președintele Donald Trump a deciziei de recunoaștere deplină a suveranității israeliene asupra Podișului sirian Golan, ocupat în urmă cu 52 de ani, administrația a făcut încă un pas important în direcția ruperii totale a oricărei continuități a politicii tradiționale. Politica tradițională la care se face referire este cea promovată anterior de Statele Unite față de conflictul arabo-israelian și de regiunea Orientului Mijlociu. Ultimele demersuri întreprinse, în calitate de mediator, de către Casa Albă, s-au încheiat în anul 2010. Întrarea în stare de latență a inițiativelor și demersurilor de pace a fost definitiv confirmată odată cu declanșarea, în primăvara anului 2011, a revoltenilor siriene care aveau să ducă la lungul și distrugătorul război civil din această țară.

Rândurile de față își propun să ofere un *mento* istoric al „problemei Golan”, începând cu anul 1967 când, în urma „războiului de șase zile” din iunie, Platoul Golan a fost ocupat de armata israeliană. De-a lungul celor opt ani de război sirian, suprapus cu ascensiunea fenomenului terorist Islamist în regiunea Mesopotamiei irakiene și Levantului, situația din regiune a cunoscut evoluții și reconfigurări fundamentale. Între acestea, se cuvin menționate: preluarea sub controlul opozitionei siriene și islamiste a regiunii de sud și sud-vest a Siriei; expansiunea influenței

teritoriale și militare iraniene în Siria și, implicit, în zona adiacentă a liniei de demarcare din Platoul Golan. Această expansiune a fost percepță de Israel ca o amenințare existențială pentru propria securitate și pace, în condițiile în care prezența militară alogenă implicată în criza siriană s-a extins până în zona orașului Quneitra, adică în zona de dezangajare stabilită în 1974, în urma unor intense contacte desfășurate de fostul șef al diplomației americane, Henry Kissinger. În acest context, în 2014 a avut loc și retragerea din zona tampon a forțelor ONU de supervizare a armistițiului israeliano-sirian (UNDOF), desfășurate după războiul din octombrie 1973.

Anexarea și negocierile de pace

La 14 decembrie 1981, Knessetul israelian a adoptat aşa-numita „Lege Golan” prin care teritoriul sirian cucerit în iunie 1967 era trecut sub suveranitate, jurisdicție și administrație israeliană. După numai trei zile, la 17 decembrie 1981, Consiliul de Securitate al ONU adoptă Rezoluția 497, prin care comunitatea internațională respinge acest act de anexiune a ceea ce documentele ONU desemnează prin sintagma „Înlățimile siriene Golan”. Consiliul de Securitate respingea cu acest prilej și „ocuparea de teritorii prin forță”, considerând, în consecință, că decizia israeliană este nulă și neavenită, cerând Israelului să se retragă la frontierele existente la 4 iunie 1967, în conformitate cu rezoluțiile internaționale nr. 242 (1967) și 338 (1973). Din suprafața totală a Platoului Golan, de 185.000 km², Israelul a ocupat și, ulterior, anexat o suprafață de 1.200 km².

După mai multe tentative eşuate de lansare a unui proces de negocieri politice între Israel și Siria, abia în 1991 președintele american George Bush, secondat de secretarul de stat James Baker, au reușit să demareze aşa numitul „proces Madrid” pentru pacea dintre Siria și Statul Israel. În cadrul acestui proces de pace au avut loc mai multe runde de negocieri, pe care presa și co-

mentatorii le-au caracterizat drept un „dialog al surzilor”. Această sintagmă a fost utilizată datorează lipsei de flexibilitate și de maleabilitate față de ideea compromisului, care a caracterizat atât poziția regimului sirian condus de președintele Hafez Al-Assad, cât și cea a guvernului de la Tel Aviv, în frunte cu fostul premier Yitzhak Shamir. Venirea la conducerea cabinetului israelian a lui Yitzhak Rabin, în 1992 a adus un plus de dinamism, concretizat, la 24 august din același an, printr-o nouă ședință de negocieri desfășurate la Washington. În cadul acestor negocieri, delegația siriană a prezentat un „memorandum de obiective și principii”, construit pe exprimarea explicită a revendicării siriene de „retragere totală a Israelului din Înălțimile Golan, ocupate în iunie 1967”, doleanță pe care partea siriană o va susține fără modificări pe tot parcursul runderelor ulterioare de tratative. Singurul demers pozitiv înregistrat în acest sens a fost acordul părții israeliene privind retragerea „din” anumite teritorii ale Golanului. După venirea la Casa Albă a lui Bill Clinton, secretarul de stat Warren Christopher va întreprinde, în luna august 1993, un turneu în regiunea Orientului Mijlociu, pentru întâlniri și discuții cu premierul Rabin și cu președintele Hafez Al-Assad. Partea israeliană și-a arătat disponibilitatea de a negocia o retragere din Golan, cu condiția ca aceasta să fie urmată, sub garanție americană, de încheierea unui tratat de pace, după precedentul oferit de Acordurile israeliano-egiptene de la Camp David, din 1979. Condiția impunea inclusiv stabilirea de relații politico-diplomatice între Tel-Aviv și Damasc. De partea cealaltă, Hafez Al-Assad a oferit un răspuns pozitiv, cu amendamentul, însă, de garantare a retragerii totale a Israelului din Platoul Golan, adică până la frontieră existentă la 4 iunie 1967. În cartea sa de memorii „Romanul pierdut”, fostul ministru de externe și vicepreședinte al Siriei, Farouk Al-Sharaa, relatează că, la condiția siriană, premierul Rabin și-a exprimat acordul asupra unei retrocedări *in integrum* a Golanului ocupat, dacă, în schimb, Israelul va primi garanții de securitate. Asasinarea lui Yitzhak Rabin, în 1995, și preluarea șefiei guvernului de către Blocul Likud, în frunte cu Benjamin Netanyahu, au făcut ca începuturile încurajatoare ale acordului dintre Rabin și Hafez Al-

Assad să fie date uitării.

De la Netanyahu la Yehud Barak

Sub mandatul din perioada 1996-1999 al lui Benjamin Netanyahu în fruntea cabinetului israelian, traectoria negocierilor și demersurilor de pace s-a deplasat dinspre Statele Unite către Comunitatea Europeană. Emisarul special, Miguel Angel Moratinos, a desfășurat mai multe serii de contacte oficiale cu statele beligerante Israel și Siria, în paralel cu cele confidențiale desfășurate la Washington, cu Administrația americană și cu evrei influenți din mediile politice și financiar-economice din America. Cu toate acestea, negocierile au fost soldate doar cu schimburi de mesaje de bună intenție între premierul israelian și președintele Hafez Al-Assad. Adjudecarea, în 1999, a fotoliului de prim-ministru de către Yehud Barak a însemnat și cristalizarea unor intenții de reluare a negocierilor „din punctul în care acestea fuseseră suspendate”. Rezultatele concrete s-au lăsat și de această dată așteptate - punctul de conflict fiind reprezentat de incapacitatea părților de a răspunde la o întrebare crucială: ce fel de retragere israeliană va avea loc? Una parțială și selectivă, aşa cum sugerau israelienii, sau una totală, aşa cum cereau siriennii? În memoriile sale, fosta șefă a diplomației americane, Madeleine Albright, relatează că răspunsul prezentat de partea israeliană sub denumirea de „retragere totală” în schimbul păcii, a fost, de fapt, „o retragere totală... cu păstrarea de către Israel a unor porțiuni din Podișul Golan. Reacția lui Hafez Al-Assad a fost laconică: „Așadar ei (israelienii) nu doresc pacea. S-a sfârșit”. La puțină vreme, Hafez Al-Assad înceta din viață, iar procesul de pace a fost dat uitării definitiv... până când, la 21 martie 2019, chestiunea Golanului era readusă în actualitate prin decizia americană de recunoaștere a suveranității totale a Israelului asupra acestui teritoriu. De la „retragerea totală”, la „suveranitatea totală”.

Decizia lui Donald Trump - o surpriză?

Pentru premierul Netanyahu, decizia lui Donald Trump a fost „un miracol dumnezeiesc” și un „prețios dar cu ocazia sărbătorii Purim

(iudaică)". Jubilarea premierului este de înțeles mai ales în contextul în care recunoașterea americană a suveranității depline a Israelului asupra Golanului sirian intervenea la mai puțin de trei săptămâni până la alegerile anticipate din această lună.

Adăugată la „darurile anterioare” primite din partea administrației Trump - recunoașterea Ierusalimului drept capitală a Israelului și mutarea ambasadei americane de la Tel Aviv în „orașul sfânt” -, a fost apreciată de numeroși comentatori ca un ajutor prețios acordat lui Benjamin Netanyahu pentru obținerea unui al cincilea mandat în fruntea guvernului israelian. Dar o asemenea decizie - care, oricum, nu era o prioritate deosebită pentru partea israeliană -, nu este atât de surprinzătoare pe cât se lasă să se înțeleagă. Orice observator atent al evoluțiilor de pe eșicierul Orientului Mijlociu nu ignoră că pasul lui Donald Trump nu face decât să încununeze un lung șir de demersuri și presiuni exercitate nu doar de Israel, ci și de marile grupuri de lobby evreiesc din Statele Unite, pentru a accelera oficializarea unei asemenea hotărâri a administrațiilor de la Washington. Sub cupola ONU, fosta reprezentantă a Statelor Unite la organizația mondială, Nikky Hally, susținea deschis, chiar în cadrul Adunării Generale, dreptul Israelului la suveranitate deplină asupra Golanului deja anexat.

Dar, cum în politică nu există acte de caritate și nici „miracole divine”, „cadourile” făcute de Donald Trump trebuie să aibă un preț. Donald Trump nu își ascunde dorința fierbinte de a realiza ceea ce niciun precursor al său nu a reușit, și anume să intre în istorie ca realizator al păcii între israelieni și palestinieni, prin mult-promovata „afacere a secolului”, despre care se va putea vorbi cel mai probabil, după alegerile anticipate din luna aprilie. Față de generosul sprijin primit, Netanyahu va trebui să se arate dănic, la rândul său, prin concesii care să îl apropie pe protectorul și aliatul său de piedestalul aducătorului de pace în lumea Orientului Mijlociu.

Între dreptul internațional și „God and my right”

Așa cum era de prevăzut, decizia președintelui Donald Trump de recunoaștere a unui status quo cu care nici logica dreptului și nici comunitatea internațio-

nală nu au fost de acord a stârnit numeroase proteste, contestații și declarații de condamnare. Cinci state europene membre ale Consiliului de Securitate și ale Uniunii Europene – Franța, Germania, Marea Britanie, Polonia și Belgia au adoptat, la 26 martie, o declarație comună de nerecunoaștere a legalității și validității măsurilor adoptate în ultima vreme în relațiile dintre Statele Unite și Israel. Siria a cerut convocarea de urgență a Consiliului de Securitate, Organizația Cooperării Islamice a emis o declarație de protest și lista ar putea continua. Ceea ce au în comun toate aceste reacții se regăsește în laitmotivul pe temelia căruia sunt construite și argumentate „încălcarea de către președintele Trump a principiilor de drept internațional, a rezoluțiilor pertinente ale Consiliului de Securitate și Adunării Generale a ONU și a principiului de inadmisibilitate a acaparării de teritorii străine prin rezultul la forță”. Cu deosebire sunt evocate rezoluțiile 242, 338 și 497, care au fost considerate referințe juridice axiale pentru orice demers vizând soluționarea conflictului arabo-israelian și reinșaurarea stabilității, securității și păcii durabile în această parte a lumii.

Realitatea istorică arată, însă, adevărul că bogatul inventar de decizii, rezoluții și declarații ale comunității internaționale nu a fost, vreme de peste o jumătate de secol, nici respectat și nici implementat, devenind, mai degrabă, un fundal decorativ pentru retorica politiciană. Erodat de vreme și acoperit de pulberea istoriei irosite, dreptul internațional pare a fi înlocuit, progresiv și ofensiv, de un alt fel de abordare conceptuală a jusiției și a ordinii internaționale, în care venerabilul *gentleman* numit „drept internațional”, este trimis la pensie și înlocuit cu formula mai profitabilă a vechilor monarhi anglo-saxoni, imitați de regii latini, care domneau conducându-se după două principii: divinitatea și dreptul personal al monarhului, el însuși cu descendente în

voință transcendentală. „God and my right”, pe malurile Tamisei, a devenit „Dieu et mon droit” pe malurile Senei și a ajuns pe malurile Potomacului sub forma simplificată de „Eu, dreptul meu și America înainte de orice”.

O formulă care, pornind de la vechea sintagmă „toți suntem egali, dar unii sunt mai egali decât ceilalți”, riscă să să aibă consecințe de care nici lumea și regiunile ei conflictuale nu au nevoie.

În fond, decizia lui Donald Trump - ca act suveran de voință - nu schimbă cu nimic din caracterul sirian al teritoriului Golan. Dar, în același timp, ea barează drumul către o sperată pace în regiune. Căci, de vreme ce Golanul nu va mai fi, din perspectivă israeliană și americană, un „teritoriu ocupat”, ci un „pământ israelian”, se va putea pretinde că nu mai există nici teritorii ocupate care așteaptă să fie retrocedate.

HEZBOLLAH: ÎNTRE PUMNUL LUI NASRALLAH ȘI CĂLCAIUL LUI AHILE

Lamia FOUAD, Beirut

După o lungă și tulbure vacanță politică, la sfârșitul lunii ianuarie, eternul premier libanez Saad Al-Hariri a lăsat ca pe coșul Seraiului din Beirut să se ridice spre cer coloana de fum alb care aducea libanezilor mult așteptata veste „Habemus papam” care, în graiul de la țara cedrilor se traduce prin „avem guvern”.

Reușita lui Hariri nu se datorează unei concordii bruște și miraculoase a mozaicului de forțe politice, confesionale, economice și de veleitari aspiranți la molicuinea fotoliilor ministeriale și dornici să pornească la luptă pentru edificarea nouui Liban „pentru toți libanezii”.

Acel „Deus ex machina” care a făcut posibilă ieșirea la suprafață a vieții interne libaneze, tot mai mult amenințată de haos și de colaps, poartă numele de Hassan Nasrallah. Pe lângă profesiunea de „lider al rezistenței” și de secretar general al formațiunii politico-militare numită „Partidul lui lui Dumnezeu” (un Dumne-

zeu de confesiune duodecimanaș șiiță), Hassan Nasrallah are și statutul de posesor al pumnului care, fie fluturat deasupra turbanului negru, fie trântit pe catifeaua verde pe care se joacă viitorul și destinul Libanului, hotărăște status quo-ul acestei țări pe termene medii sau lungi, în funcție de evoluțiile tarabei politice regionale și nu numai. Libanul are un guvern pentru că aşa au vrut Hassan Nasrallah și comandanții săi din același invincibil „front al împotrivorii și rezistenței”.

Se știe, însă, și cei dintâi care știu sunt libanezii, că un asemenea statu-quo și, cu atât mai mult, un status quo permanent al Hezbollahului și al „rezistenței” sale nu este pe placul tuturor celor care, din varii motive, pe care nu le mai amintim aici, nu privesc cu ochi buni tendințele autocratice ale formațiunii libaneze. Iar în existența formațiunii lui Nasrallah este văzută mâna lungă a regimului teocratic din Teheran, fapt afirmat încă de la începutul acestui an de către șeful diplomației americane, Mike Pompeo.

De altfel, în contextul criticilor virulente aduse predecesorului său, Barack Obama, pentru politica sa orientată, candidatul la prezidențiale și, apoi, președintele Donald Trump, și-a făcut un titlu definitiv al politicii sale externe și de securitate din opoziția față de Republica Islamică Iran și de extensiile sale regionale. Un loc de frunte pe această listă revine formațiunii libaneze condusă de șeicul Hassan Nasrallah, care a fost înscrisă pe lista organizațiilor teroriste elaborată de către Departamentul de Stat încă din

1997 și face parte, în același timp, din primele cinci grupări considerate a se afla în avangarda crimei organizate transnaționale. Potrivit procurorului general al SUA, Jeff Sessions, dezmembrarea și lichidarea acestor organizații constituie o prioritate externă a administrației Trump.

Dacă, prin tradiție, inamicii Iranului și ai filialelor sale regionale și-au concentrat atenția și politicele aproape exclusiv asupra potențialului și activităților cu caracter militar ale formațiunii Hezbollah, în ultimul timp și, mai ales, după implicarea acestei grupări în războiul civil sirian, alături de armata loială a regimului din Damasc, o atenție sporită este acordată unui alt aspect în care adversarii regionali și internaționali văd veriga subredă și un sensibil „călcâi al lui Ahile” din edificiul instituțional al partidului libanez pro-iranian și anume acela care se referă la sursele de finanțare ale partidului.

Dacă se au în vedere câteva puncte de reper care compun identitatea partidului Hezbollah și, cu deosebire, dimensiunea și influența acestuia pe eșicierul intern libanez, se va ajunge lesne la concluzia realistă că realizarea tuturor acestor misiuni și acțiuni, inclusiv a celor aflate la limita legii sau în afara acesteia, presupune asigurarea unor surse consistente și permanente de posibilități logistice și financiare. În mod normal, aceste surse ar depăși posibilitățile unei simple formațiuni politice care, declarativ, militează pentru un Liban democratic și prosper și își susține programul la examenul urnelor de vot.

Se poate spune că formațiunea în discuție este primită ca un veritabil stat în stat. Argumentul este susținut de esența însăși a ideologiei și doctrinelor sale fundamentale, de structurile sale instituționale și operative supradimensionate, de volumul larg al activităților cu caracter social, caritabil, educațional, sanitar pe care Hezbollah le desfășoară pentru a-și menține un nivel corespunzător de popularitate și simpatie a unei bune părți a libanezilor (nu numai a coreligionarilor musulmanilor šiită) și, nu în ultimul rând, de complexitatea și densitatea activităților militare, de informații și de altă natură, desfășurate în arealul regional și în alte zone, chiar foarte îndeprtate în geografia globală.

Nu este – și nu a fost niciodată – un secret fap-

tul că, încă de la nașterea sa, în anul 1985, ființarea, echiparea și dotarea „Partidului lui Dumnezeu” au avut drept sursă Iranul. Odată cu intrarea în noul secol XXI, însă, formațiunea a inițiat și a desfășurat un efort amplu, complex și dinamic, de asigurare, sporire și diversificare prin forțe proprii a resurselor financiare, economice și materiale. În acest sens, unul dintre primele proiecte puse în practică a fost crearea unei economii proprii, paralelă cu cea a statului libanez, concurențială în raport cu aceasta și susținută de acțiuni transfrontaliere și transcontinentale – îndeosebi în Africa și America de Sud. Aceste acțiuni s-au circumscris, mai degrabă, crimi organizate: spălarea banilor, traficul cu stupefiante, activități și afaceri în domeniul imobiliar etc.

Se poate spune că, în prezent, Hezbollah dispune de cinci surse principale de asigurare a resurselor financiare și logistice și acestea sunt următoarele: instituția Ghidului Spiritual Suprem al regimului iranian, Ali Khamenei, statul/guvernul iranian, imperiul economic constituit și gestionat de Gardienii Revoluției, forurile clericale, prin colectarea danilor religioase (*zakāt*, în scriptura coranică, *khum*, în limba farsi) și redirecționarea unui quantum procentual către „revoluția din exterior” și propriile afaceri economice și comerciale desfășurate în interiorul Libanului.

Deși nu există date certe privind nivelul bugetului annual al partidului, estimări mai recente arată că acesta este constituit, în procent de 70-80%, din surse iraniene, echivalând, în termeni nominali, cu cca. 700 milioane dolari, la care se adaugă veniturile obținute din economia paralelă proprie și din activități ilegale.

În luna octombrie 2018, administrația Donald Trump a adoptat aşa-numita „Lege pentru prevenirea Finanțării Internaționale a Hezbollah”, prin care se urmărește izolarea organizației de mediul sistemului finanțier internațional și identificarea și izolarea persoanelor, guvernelor și agenților străini care sunt implicate în susținerea formațiunii šiite sau în activitățile desfășurate de aceasta și care intră sub incidența legislației de combatere a crimei organizate.

Din această perspectivă, se pune întrebarea da-

că sancțiunile economico-financiare și energetice pe care America le aplică împotriva regimului iranian pot afecta fluxul de finanțare dinspre Teheran către sudul Libanului. În principiu, măsurile ordonate de președintele Donald Trump au potențialul de a perturba fluxul finanțării, dar nu sunt puțini analiștii care nu împărtășesc această opinie. Atâta vreme cât Hezbollahul nu este izolat de ambientul său confesional șiit, este dificil de presupus că sancțiunile americane vor avea un impact serios asupra Hezbollahului libanez. Și chiar luând în considerație posibilitatea ca prin sancțiunile americane să fie barate canalele și sursele internaționale de finanțare, acestea nu își vor face efecul dorit de Donald Trump decât într-un ritm lent și greu de controlat. În plus, Hezbollahul are o structură umană profund atașată liderului Hassan Nasrallah și Ghidului Suprem Ali Khamenei, iar acest lucru va permite, în condițiile eșichierului politico-economic al Libanului, o intensificare și o amplificare a activităților „paralele” pe care nici statul libanez și nici penalitățile regionale sau internaționale nu o vor putea stopa prea curând.

Nu trebuie ignorate nici alte două aspecte importante din acest punct de vedere. Este vorba, în primul rând, de faptul că puternicele comunități șiite din Liban, Siria și Irak rămân atașate principiului *velayat-e-faqih*, liderului Iranian Ali Khamenei și, implicit, francizelor regionale iraniene, inclusiv Hezbollahul. În al doilea rând, fondurile pe care însăși instituția Ghidului și cea clericală iraniană le posedă și le gestionează, în afara sistemului financiar național și internațional, sunt de ordinul zecilor de miliarde de dolari și ele pot fi transferate pe căi obscure din care nu lipsește nici procedeul genților transmise „din mâna în mâna”. Și într-un caz și în celălalt, fluxul susținerii financiare nu va putea fi stopat în măsura dorită.

În concluzie, se poate afirma că măsurile restrictive adoptate sau avute în vedere de administrația Trump sunt de natură să complice situația financiară a Hezbollahului, dar nu sunt suficiente pentru a înfrângă această entitate din punct de vedere economico-financiar.

DESPRE ORIENTUL MIJLOCIU ȘI ARHITECTURA SA DE SECURITATE

Ambasador prof. Dumitru CHICAN

MENA: O istorie divizată

De la emanciparea sa de sub dominația otomană, la sfârșitul primului Război Mondial și de la procesul de apariție a statelor naționale independente, regiunea Orientului Mijlociu și a Nordanului arab African (MENA), conceptul tradițional de „patrie arabă” (*Al-Watan Al-Arabiyy*) a fost transerat la periferia discursului politic, spre a fi utilizat, cel mai adesea, ca anexă decorativă a rețoricii despre unitatea arabă. Locul său a fost ocupat de lexemul *qutr*, cu sensul literal de provincie, ridicat și el, la rangul semantic de „țară”, din nevoia conformității cu situația existentă în geografia politică fărămițată a corpusului arab. Interesează mai puțin dacă această mixtură lexicală a fost determinată de motive ideologice și circumstanțe politice și de securitate. Istoria a consemnat un adevăr de netăgăduit și anume acela că, în ultimul secol, Orientul Mijlociu, cu Mashreq-ul și cu Maghrebul său, a fost, cu rarisme și scurte sincope, un areal al instabilității acute, al conflictelor intra și inter-arabe, cu permanentă absență a păcii regionale și cu ingerințe externe repetabile și ofensive. Rivalitatea ideologică între regimurile naționaliste, având în frunte Egiptul și unionismul lui Gamal Abdel Nasser și cele conservatoare, plasate în umbra Arabiei Saudite și a wahhabismului religios rigorist, s-au adăugat cauzelor care, anii de-a rândul, au descris orice tentativă serioasă a comunității arabe de a-și constitui propriul sistem de securitate. Lucrurile aveau să cunoască schimbări dramatice abia după ce *ra'isul* (președintele) egiptean Anwar Al-Sadat a evadat din frontul „solidarității” și „coezioniilor” arabe, încheind prima pace oficială și juridică între arabi și *evrei* și după ce, în urmă cu patru decenii, în Iran revoluția islamică din 1979, simultană cu invazia sovietică în Afghanistan, a provocat o brutală deșteptare din letargia tradiției și a inerției. Această deșteptare i-a determinat pe liderii regionali să abordeze febril o chestiune practic negli-

jată în totalitate de-a lungul deceniilor trecute și anume imperativul de creare a unui sistem de apărare și securitate colectivă care să fie, în același timp, și izvor de securitate pentru fiecare „provincie” arabă în parte. Desigur, Liga Satelor Arabe, creată în 1945, are la temelia sa suficiente documente - începând cu însăși Carta Fundamentală a organizației - care stipulează, printre misiunile sale, apărarea colectivă a statelor membre și nu poate fi trecut cu vederea că, în problemele ale păcii, războiului, securității și stabilității, Liga s-a mobilizat în numeroase rânduri - în conflictul arabo-israelian și palestiniano-israelian, în Yemen, Sahara Occidentală, în disputa dintre Iran și Emiratele Arabe Unite, legată de suveranitatea asupra a trei insule din Golful Arabo-Persic (Abu Mussa, Marele și Micul Tomb), până la evoluțiile contemporane din statele afectate de „primăvara arabă”. Din păcate, eforturile organizației au fost prea puțin sau deloc fructuoase. Drept consecință, regiunea Orientului Mijlociu și Africii de Nord nu dispune de un sistem coerent de securitate regională și nici nu există semnale credibile că acest lucru ar fi dorit altfel decât la nivelul declarațiilor de bună-intenție. Mai mult, la disensiunile politice se adaugă ascensiunea rivalităților interreligioase între sectele musulmane, între musulmani și non-musulmani, între sunnism și šiism, sau ostilitățile între comunități și familii tribale, cum ar fi cele din Iraq, Libia, Siria și Yemen. Iar toate acestea constituie un factor dinamic de aprofundare a clivajului, a crizei identitare și a traumelor sociale și instituționale, atât la nivelul statal, cât și la cel al societății.

Lumea Orientului Mijlociu a trăit, vreme de decenii, o lungă serie de conflicte, ingerințe, revoluții, răsturnări de regimuri politice, intervenții militare de pedepsire și brutalitate iraționale ale fenomenului jihadist terorist. Și fiecare țară și societate arabă și-a trăit propriile crize, închise în carapacea singurății și a orgoliilor, având diverse consecințe care pot fi lesne constataate cât privește şansele de securitate durabilă și de încredere în ziua de mâine.

Primăvara arabă: preambul la nouul MENA?

„Ordinea arabă”, înțeleasă ca sistem, nu și-a gă-

sit, în toată istoria modernă, o expresie pragmată funcțională decât în latura sa teoretică ideologică numită fie panarabism, fie naționalism arab, fie unitate arabă. Sintagma a dispărut odată cu epuizarea ideologilor și intereselor care i-au dat naștere. Lumea arabă, ca entitate identitară *pentru sine și prin sine*, a fost și rămâne mai seamnă fragmentarea corpusului arab în naționalisme supralicitate și aflate în relații concurențiale, individualiste și prea puțin legate de ideea unității și unicății „națiunii arabe”. Orientul Mijlociu arab este o lume dominată de un multipolarism în care naționalismul îngust și izolaționist exprimă scindarea. Egiptul lui Anwar Al-Sadat a încheiat pacea cu Israelul nu consultându-se cu „marea familie arabă”, în cadrul organizației comune numită Liga Arabă, ci cu șahinșahul iranian Reza Pahlavi și cu fostul lider al regimului communist de la București. În 1993 și 1994, Organizația de Eliberare a Palestinei și Regelui Hașemit al Iordaniei și-au negociat, fiecare proprietate aranjamente de pace cu Israelul, în afara oricărui castru arab de atâtea ori invocat ca simplu exercițiu de oratorie. În 2000, Arabia Saudită s-a dorit a fi unicul campion al păcii arabo-israeliene, avansând propria „inițiativă arabă de pace” care nu a avut nicio urmare și enumerările ar putea continua.

Metaforica „primăvară arabă” a constituit, pentru întregul areal arab al Orientului Mijlociu și Nordului African un punct istoric de cotitură, dar și de dezlănțuire a unui amenințător anotimp al haosului politic, al dezastrului economico-social și al sfârâmițării - care pare definitivă - a ceea ce a însemnat idea de identitate arabă comună. DezinTEGRAREA sistemică a „noii ordini orientale” pare a se impune, tot mai mult, ca noua normalitate a acestei regiuni sensibile a lumii contemporane. Prăbușirea în serie a mai multor regimuri politice a avut consecințe dezastroase nu numai în interiorul statelor care au cunoscut „schimbarea de giruetă”, dar care nu au reușit să umple în planuri alternative vidul creat, ci și asupra relațiilor și a parteneriatelor inter-arabe. Pe malul apusean al Golfului Arabo-Persic, conflictele post-primăvăratice, orgoliile de liderism re-

gional sau conflictele ideologice de extracție documentară religioasă s-au materializat în distrugerea de facto a organizației sub-regionale arabe - Consiliul de Cooperare al Golfului. În Egipt, puterea a redevenit o posesiune a instituției militare iar Siria a căzut victimă războiului civil. Conflictul a destrămat orice puncte de comunicare cu restul comunității arabe, în vreme ce, din aceleși calcule conjuncturale, statele regionale și au orientat atenția către parteneriate cu actori din afara lumii arabe: Siria-Iran, Siria-Federația Rusă, Arabia Saudită-Egipt - acestea din urma legate de conexiunea americană. În același timp, Orientul Mijlociu a devenit, tot mai mult și mai virulent, un eșicier de confruntare între marile puteri globale. Gama formelor/domeniilor incluse: aranjamente politice; domeniul militar și de securitate, prin dependență tot mai accentuată de livrările de material militar de către marile puteri; domeniul aranjamentelor de securitate, prin orientarea către alianțe extraregionale, precum ideea creării unui NATO arab; reorientarea către normalizarea relațiilor cu inamicul israelian de până mai ieri, cu acceptarea, la schimb, a unor „afaceri ale secolului” gândite în cancelarii străine pentru o aşa-zisă soluționare a problemei palestiniene considerată a fi, până la „primăvara arabă”, „cauza cauzelor” pentru motivarea solidarității și a acțiunii arabe comune”.

*

Încercând o definire a ordinii arabe și a arhitecturii sale de securitate din zilele noastre, putem afirma, fără teamă de a greși, că aceasta se află, pur și simplu, într-o fază de prăbușire liberă în gol.

Revoluțiile arabe, fenomenul extremismului terorist-islamist, disoluția însăși a doctrinei islamică ca forță catalizatoare a coeziunii și solidarității arabe sunt tot atâtia factori care determină puținele „state regionale puternice” să se orienteze, unilateral, către intervenții militare și alianțe cu alte puteri non-arabe. Intervențiile militare ale Arabiei Saudite în Bahrein și în Yemenul transformat în teatru al unui „război prin interpuși” cu o altă putere regională - Iranul - în gerințele străine, regionale și extra-regionale în conflictele și crizele aflate în curs de desfășurare

au devenit, deja, caracteristici simptomatice pentru noile realități strategice ale MENA. Și poate părea paradoxal - fără însă a fi - faptul că această expansiune a noilor actori regionali este construită pe temeliile ascunse ale unor crize sociale interne care, pe termen mai lung sau mai scurt, pot avea consecințe letale tocmai asupra emblemei orgolioase de mare putere regională. Inegalitățile sociale, deteriorarea gravă a echilibrului în ceea ce privește distribuirea resurselor naționale și a șanselor de acces către viitor, marginalizarea tinerei generații, șomajul obnubilat prin recursul la importul forței de muncă, izolare de ritmurile culturale și civilizaționale ale lumii moderne, barierele sociale, spirituale și materiale ridicate de regimuri pe drumul tranzitiei către post-modernism, sunt tot atâtatea verigi subrede nu numai pentru securitatea naționale arabe, ci și pentru securitatea colectivă a ceea ce, încă, înertial, se mai numește „Middle East and Northern Africa”.

FEDERAȚIA RUSĂ LA PATRU ANI DE RĂZBOI SIRIAN: ÎNTRE DOCTRINĂ ȘI STRATEGIE

Dinu COSTESCU

La 30 septembrie 2015, într-un moment în care situația pe frontul războiului civil sirian atinsese o fază critică pentru armata loială regimului, agenții ruse și internaționale de presă informau despre faptul că, la cererea regimului din Damasc, armata rusă, cu o avangardă operativă a aviației de bombardament, intrase în acțiune în Siria, alături de forțele lui Bashar Al-Assad. Acțiunile vizau terorismul reprezentat, din punctul de vedere oficial al Moscovei și Damascului, de opozitia siriană și de formațiunile jihadiste din sijul ideologic al rețelei Al-Qaida. În scurt timp de la intervenția militară rusească, echilibrul de forțe și avantaje pe front a fost refăcut în favoarea guvernului sirian, salvat, astfel, de la o prăbușire inevitabilă și readus pe o poziție ofensivă, soldată cu reinșaurarea controlului său asupra complexului strategic și tactic al frontului.

În condițiile în care, pe fondul evoluțiilor din Ucraina și Crimeea, relațiile dintre Federația Rusă și comunitatea occidentală erau puternic ten-

sionate, iar economia națională și nivelul de trai al populației diminuau semnificativ efectul sancțiunilor internaționale, au fost firești întrebările pe care analiștii, comentatorii și cercurile politice și le-au pus în legătură cu motivele reale care l-au determinat pe președintele Vladimir Putin să angajeze Rusia într-o aventură militaristică riscantă. Răspunsurile cele mai frecvente care s-au dat s-au referit fie la dorința Kremlinului de a face din Siria o „monedă de schimb” cu Occidentul, de tipul „Siria contra Închiderii dosarului ucrainean”, fie la exploatarea intervenției pentru a abate atenția opiniei publice din interior de la degradarea accentuată a condițiilor de trai, fie, în sfîrșit, la tradiția legăturilor bilaterale vechi și consistente dintre fostă URSS și Siria aflată sub conducerea lui Hafez Al-Assad, tatăl și mentorul actualului șef al statului sirian, Bashar Al-Assad.

În aceeași lună, de la tribuna Adunării Generale a ONU, Vladimir Putin adresa comunității internaționale chemarea la cooperare și chiar la o alianță multistatală de luptă împotriva terorismului islamic, inclusiv prin acordarea de sprijin multinațional regimurilor de la Bagdad și Damasc. Sprijinul era destinat contracarării și eliminării amenințărilor radicale reprezentate de formațiunile qaidiste Jabhat Al-Nusra, în Siria și Statul Islamic din Irak și Siria, devenit, câteva luni mai târziu, Califatul Statul Islamic. Cu același prilej și în exercițiul său retoric, Vladimir Putin condamna „exportul democrației occidentale” considerat de președintele rus drept unul din principaliii factori destabilizatori ai Orientului Mijlociu și, ipso facto, element de facilitare a ascensiunii și diseminării instituționalizate a pericolului extremist salafist. Așa cum s-a putut constata la vremea respectivă și ulterior, campania rusă anti-teroristă s-a transformat, în scurtă vreme,

într-un război împotriva opoziției siriene. Această transformare a adâncit disensiunile și lipsa de încredere a Occidentului și Statelor Unite, în mod special, în intențiile reale ale conducerii de la Moscova. O ofertă a lui Vladimir Putin de a trimite la Washington o delegație condusă de primierul Dmitri Medvedev și de a primi la Moscova o delegație americană la același nivel, pentru discutarea și convenirea unei încheieri rapide a

războiului sirian, nu a avut efectul scontat. Partea americană a fost de acord cu participarea doar la eventuale convorbiri militare tehnice, pentru stabilirea unor aranjamente de evitare a incidentelor aviatici între SUA și Federația Rusă, în spațiul aerian sirian.

Motivele care au determinat angajarea militară a Rusiei în războiul civil sirian sunt, cu certitudine, mult mai complexe și mai profunde decât cele vehiculate în media și în comunicatele oficiale destinate consumului public.

Trimiterea armatei ruse în Siria, pentru salvarea de la prăbușire a regimului Bashar Al-Assad și schimbarea radicală a evoluției războiului civil, a avut rolul politic de a demonstra că statul național rus a renăscut pe ruinele fostei Uniuni Sovietice, că din punct de vedere economic și al abilităților și capacitaților militare este o mare putere globală și că, grație acestei renașteri, Federația Rusă are potențialul de a influența și orienta echilibrul de forțe în zone geografice de importanță strategică, aşa cum este arealul Orientului Mijlociu. Indirect, dar vizibil, politica exterană a Moscovei și relationarea cu comunitatea occidentală au revenit la regulile jocului din vremea Războiului Rece, transpuse sub formă de retorică a democrației și de autovictimizare, ca pretext pentru escaladare. Primele manifestări de experimentare a cestei „renașteri” s-au concretizat prin campaniile rusești în Georgia și în estul și sud-estul Ucrainei. În aceeași direcție se înscriu re-militarizarea rusească masivă a Mării Negre, adoptarea, în 2013, a „Planului de Apărare a Federației Ruse”, reconstituirea Forței Operative Permanente în Marea Mediterană, o intensificare accelerată a creșterii capabilităților militare sofisticate și adoptarea politicii de avertizare și amenințare la adresa altor state din vecinătatea mai apropiată sau mai îndepărtată a „spațiului vital” al Federației Ruse. Modernizarea și largirea capacitaților de operare ale portului sirian Tartous și înființarea bazei militare aeriene ruse de la Hmeimim, în sud-estul orașului-port Latakia, cu termen nelimitat de folosire exclusivă, se circumscrui noii strategii de apărare susmenționată.

*

Experiența intervenției ruse în conflictul intern din Siria trebuie privită și ca expresie a Moscovei care să susține un multilateralism global. În acest sens, Federația Rusă dorește să aibă un aport considerabil în abordarea și gestionarea marilor probleme ale lumii contemporane și viitoare. Își dorează Vladimir Putin a reușit să facă din regiunea Orientului Mijlociu un partener căutat, aceasta se datorează în bună măsură caracterului pragmatic și non-ideologic al politicii regionale promovată de Moscova.

Rămâne de văzut dacă, atât Federația Rusă, cât și Statele Unite vor dovedi că dispun de o strategie vizionară, care să depășească „dosarul local” al războiului sirian și conflictele mozaicate ale regiunii Orientului Mijlociu. De asemenea, rămâne de văzut dacă, atât Moscova, cât și Washington vor fi tras învățăminte raționale din criza siriană pentru ca, în perspectivă, să se găsească un modus operandi în care războiul rece și amenințarea cu un război fierbinte să nu mai facă parte din recuzita de mâine a actorilor globali ai lumii multipolare.

SIRIA DE DUPĂ AMERICA: CINE UMPLΕ „VIDUL” LĂSAT ÎN URMĂ?

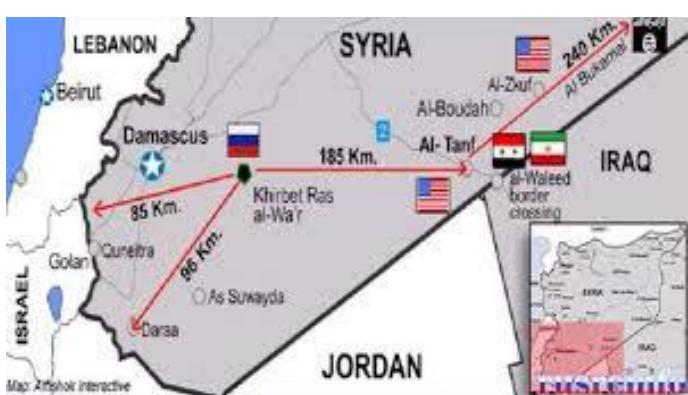
Maher NABOULSI

Prin anunțul său din decembrie anul trecut, privind retragerea celor cca. 2000 militari americani din Siria „până la lichidarea ultimelor rămășițe ale Statului Islamic”, președintele Donald Trump deschidea un nou șantier aglomerat cu constructori de supozitii și scenarii privitoare la consecințele pe care decizia să le va avea asupra crizei din Siria și, prin ricoșeu, asupra climatului general din regiunea Orientului Mijlociu. „Eu nu dau înapoi!” mai spunea Donald Trump, pentru a risipi îndoielile scepticilor. Dar a dat! De la „retragerea imediată” s-a trecut la „retragerea cât mai curând posibil”, care s-a transformat și ea în „retragerea în câteva luni” și, apoi, într-o „retragere parțială” care a însemnat menținerea în Siria a unui număr de 200 de militari americani, anunțată tot de Donald Trump la 21 februarie, pentru ca, la 23 februarie, numărul soldaților menținuți sine die să crească la 400. Între timp,

Administrația de la Washington a încercat să convingă aliații europeni să participe la constituirea unei forțe de menținere a păcii, cu un efectiv de 1.000 de persoane, care să asigure protecție pentru forțele kurde aliate pe frontul anti-terorist jihadist. Europa nu a răspuns. Cu un rezultat incert s-a soldat și ideea de creare a unei zone tampon cu o profunzime de până la 30 km de-a lungul frontierei Siria-Turcia, configurată și controlată de cartografii și de soldații lui Recep Tayyip Erdogan. Până la începutul primăverii, nici această idee nu și-a găsit calea către materializare.

Cei 2000 de militari, reduși la 400 și apoi la numai 200, care vor mai avea de așteptat întoarcerea către casă, sunt amplasati la Est de Eufrat, la frontieră imaginată unde se întâlnesc zonele de control kurde, siriene și turcești, precum și la baza Al Tanf situată pe latura sudică a unghiului format de frontierele Siria-Iordania și Siria-Irak.

Pentru președintele turc Recep Tayyip Erdogan, decizia de retragere a prezenței militare americane din Siria a fost receptată ca un semnal că americanii au întors, sau au intenția să întoarcă definitiv pagina conflictului intern sirian. Drept pentru care, Erdogan a ales să recurgă la o combinație complicată de manevre – de la prezuni politice, până la operațiile militare „Scutul Eufratului” și „Ramura de măslin” și la mobilizarea pentru o ofensivă în zona orașului și districtului Idlib. Ofensiva a avut ca scop străpungerea decisivă și deschiderea unui cap de pod durabil în regiunea situată la est de fluviul Eufrat, care să asigure Ankarei, pe termen lung, un rol consistent în evoluțiile siriene și regionale. Pe fondul ezitărilor successive ale președintelui Donald

Siria: baza americană Tanf

Trump, liderul de la Ankara a fost nevoit să înceleagă și să accepte că tot ceea ce nu a reușit să realizeze în prezența americanilor va fi mai greu, dacă nu imposibil de realizat în absența acestora. Inițiind o întâlnire tripartită la Moscova a ministrilor de Externe din Turcia, Federația Rusă și Iran, Erdogan a sperat că, în perspectiva plecării americanilor, îl va putea convinge pe Vladimir Putin să-i susțină planurile privitoare la aranjamentele post-conflict în estul Eufratului și de-a lungul frontierei cu Siria, adică în teritoriul controlat de etnia kurdă pe care Erdogan o consideră, prin tradiție, o „amenințare existențială” la adresa unității teritoriale și securității naționale a Turciei.

Reuniunea ministerială la nivelul diplomaților-șefi ai celor trei aliați s-a încheiat printr-un consens formal asupra principiilor discursive, fără ca segmentul pragmatic și al detaliilor să se ridice la înălțimea aşteptărilor *băskanului* Erdogan. Nu s-a putut ajunge la un consens nici în ceea ce privește soarta orașului strategic Manjib, unde, cu lumină verde de la Moscova și cot la cot cu iranianii și kurzii, regimul lui Bashar Al-Assad a declanșat o cursă pentru recucerirea acestui amplasament (pe care, deja, îl controlează). Pentru a umple paharul obsesiilor turcești, administrația americană a cerut foarte răspicat aliatului de la Bosfor să se abțină de la orice act indezirabil împotriva kurzilor și să nu execute nicio acțiune militară la Est de Eufrat decât cu înștiințarea și cu acordul prealabil al Washingtonului.

Cu toate acestea și spre deosebire de partea americană care, comparativ cu revendicările turcești privind controlul în zonele kurde, nu a acceptat decât organizarea de patrule comune turco-americane de supraveghere a neutralității acestei zone, aliatul rus și-a dat acordul de principiu asupra instituirii zonei de securitate, în condiții similare cu stipulațiile unui mai vechi acord (Acordul de la Adana) convenit la 20 octombrie 1998 între Siria, condusă de Hafez Al-Assad și Turcia. Această alternativă nu este agreeată de partea americană.

Sinuozitățile și serpentinele create de cerințele Turciei și de divergențele dintre pozițiile acesteia și cele americane, pe de o parte, și între Fede-

rația Rusă și Statele Unite, pe de altă parte, nu sunt decât o parte componentă a unei competiții complicate și acerbe pentru influență și pentru distribuirea noilor roluri „post-americane” între actorii implicați pe eșchierul crizei siriene. Administrația de la Washington este preocupată să-și asigure o poziție decisivă în trasarea viitoarei hărți a influențelor după retragerea militară din Siria, în condițiile în care două linii roșii guvernă nează interesele și demersurile americane. Este vorba, în primul rând, de recunoașterea și acceptarea, voită sau nu, de către planificatorii și decidenții de la Casa Albă a „status quo-ului rusesc” instituit în Siria și, în al doilea rând, este vorba de insistența cu care Donald Trump se preocupă de consacrarea, cu acordul tacit al lui Vladimir Putin, a rolului pe care Israelul trebuie să-l poată juca, fără piedici, în Siria. Rolul Israelului presupune combaterea prezenței militare iraniene în Siria și împiedicarea oricărei apropiere a efectivelor iraniene la mai puțin de 60 kilometri de linia de demarcare din Platoul Golan. Dar, la aceste două coordonate se adaugă alte două elemente variabile, nesigure și schimbătoare. Unul se referă la refuzul categoric de către SUA a orișării rol și a oricărei prezențe a Iranului în Siria sau la reducerea la maximum a acestui rol, garantat de Federația Rusă și limitat, cel mult, doar la relații cu guvernul sirian, care să nu aibă nici un grad de nocivitate pentru interesele de securitate ale statului israelian. Cel de-al doilea se referă la Turcia căreia administrația de la Washington nu îi respinge un rol și o prezență pe eșchierul sirian, cu condițiile fundamentale ca Ankara să înceteze intențiile belicoase împotriva etnicilor kurzi, pe de o parte și să rămână un membru activ și fidel al axei americanocentrice.

Din perspectiva celor de mai sus, se poate spune că dosarul sirian se găsește, în continuare, într-un tărâm al nisipurilor mișcătoare, de sub care poate să reizbucnească la suprafață fie cunoscutele idei ale scindării teritoriale și confesionale, fie scânteile unor noi incendii care să îndepărteze perspectivele păcii și liniștii către Siria și către renașterea sa din cenușă.

Speranțele pierdute ale malaysienilor și Clenciul 22* al coaliției Pakatan Harapan

Murray HUNTER

Opoziția malaysiană a avut nevoie de mai bine de o generație ca să poată răsturna guvernul condus de Organizația Națională Unită Malaysiană (ONUM)/Barisan Nasional (BN).

În moscheile, cafenelele și piețele malysiene predomină o atmosferă de speranță și schimbare, de când Dr. Mahathir Mohamed l-a demis din funcția de vice-premier pe Anwar Ibrahim (1998).

Demonstrațiile organizate de Anwar Ibrahim și susținătorii săi după demitere au dus la formarea mișcării *Reformasi*. Mișcarea *Reformasi* a militat inițial în favoarea demisiei lui Mahathir și pentru a pune capăt corupției și nepotismului. Ulterior, mișcarea și-a extins agenda incluzând o serie de politici populiste care se pronunțau în favoarea schimbării. Acest moment de sfidare a luat sfârșit odată cu arestarea lui Anwar Ibrahim de către forțele speciale, în septembrie 1998, după încheierea unor demonstrații în forță pe străzile capitalei Kuala Lumpur. Începând cu acea dată, numele lui Anwar Ibrahim a devenit sinonim cu reforma malaysiană. Evenimentele au dat naștere Partidului „Keadilan Rakyat” (PKR) și campaniei cunoscută sub numele de „Eliberați-l pe Anwar”.

Anwar a reușit să creeze o coaliție formată din ONG-uri și partide de opozitie, care să lupte împotriva guvernului condus de Mahathir și BN, la timp pentru alegerile din 1999. Lupta din timpul alegerilor a fost acerbă, populația ajungând să credă că, într-o bună zi, opozitia va reuși să răstoarne guvernul condus de BN, care se afla la putere din 1957.

Mișcarea *Reformasi* a întâmpinat, la rândul ei greuți, însă retragerea de la putere a lui Mahathir în 2003, a condus, în cadrul alegerilor din

2004, la câștigul răsunător al succesorului său, Ahmad Badawi. Badawi a promis să adopte schimbarea, să reducă nivelul corupției, punând bazele unei platforme pentru reformă socială, adeptă a ideologiei *Islam Hadhari* (islam social, moderat). Sprijinul considerabil al electoratului a cărui încredere în BN renăscuse a asigurat, la alegeri, înlăturarea aproape în totalitate a forțelor de opozitie. Popularitatea lui Balawi a avut un efect deprimant asupra opozitiei, determinând-o ca, pentru o perioadă de timp, să renunțe la luptă.

Cu toate acestea, perioada de grătie pe care poporul i-a acordat-o lui Balawi a luat sfârșit, fiind înlocuită de gafe și scandaluri. Acestea au luat amploare și datorită influenței bloggerilor și mediei alternative, care îl ironizau pe Balawi și îi expuneau stilul de viață extravagant.

Opoziția a profitat de populația dezamăgită pentru a prinde putere și a câștiga de partea sa, în cadrul alegerilor din 2008, un număr suficient de guvernorate, aspect care a generat creșterea considerabilă a numărului de reprezentanți în Parlamentul Federal. Câștigul opozitiei în state precum Kedah, Penang, Perak, și Selangor i-a determinat pe mulți să credă că aceasta ar putea prelua și Guvernul Federal.

Folosind drept scuză activitatea slabă ca premier a lui Badawi, la nivelul anului 2009, Dr. Mahathir Mohamed a întreprins demersuri de înlocuire a acestuia din funcție, sprijinind candidatura lui Najib Razak. Acesta din urmă a promovat conceptul de *Satu Malaysia* (1Malaysia/Malaysia Unită) care promova echilibrul etnic, unitatea națională și conducerea eficientă. Conceptul a fost primit foarte bine la început, considerat ca fiind foarte atractiv. În timp, însă, s-a dovedit lipsit de substanță. Secretele lui Najib, printre care afacerea submarinului „Scorpion” și asasinarea lui Shaariibuugiin Altantuyaa au ieșit la iveală, slăbindu-i autoritatea și diminuându-i imaginea

* „Catch 22”, deseori tradus „Clenciul 22”: trimitere la romanul satiră cu același titlu scris de Joseph Heller și publicat în 11 noiembrie 1961

de politician respectat.

Campania alegerilor din 2013 s-a disputat între cele două coaliții majoritare - BN, condusă de Najib Razak și *Pakatan Harapan*, condusă de Anwar Ibrahim. La acea vreme, opozitia a obținut mai multe voturi populare decât coaliția aflată la guvernare.

Pe durata alegerilor, comunitatea resimtea aerul schimbării. Anwar a profitat de acest lucru modelându-și discursul electoral. Acesta a acuzat coaliția de guvernare că transportă muncitori străini care să voteze în favoarea BN, din Sabah, în peninsula, prin intermediul unor avioane fantomă aparținând companiei aeriene Air Asia. Aceste afirmații au iritat electoratul, care a pornit atacuri împotriva aşa numiților alegători fantomă. Aceste acuzații nu au putut fi dovedite nici în ziua de azi, fiind utilizate cu scopul convingerii populației că opozitia a fost neîndreptățită. Anwar Ibrahim a anunțat victoria partidului său înainte de rezultatul alegerilor, în aşa fel încât să evidențieze că acestea au fost fraude.

În 2015, platforma jurnalistică on-line *Sarawak Report*, alături de cotidianul *The Sunday Times* au făcut publice date referitoare la „scandalul 1Malaysia Development Berhad” (1MDB). Informațiile îl incriminau pe Najib Razak și îl caracterizau drept „cel mai mare escroc”. Najib a închis sectoare semnificative ale mass media locale și a demis Procurorul General, înainte ca acesta din urmă să emită acuzații la adresa sa.

Mahathir a mobilizat din nou forțe, în vederea destituirii lui Najib Razak. Acesta a creat Partidul Pribumi Bersatu Malaysia (PPBM) cu ajutorul unui număr de politicieni care au părăsit ONUM și s-au alăturat coaliției *Pakatan Harapan*, condusă de rivalul său Anwar Ibrahim.

Alegerile din 2018 au însemnat competiția dintre Mahathir și Najib în urma căreia atât analiștii politici, cât și publicul larg au crezut că Najib va rămâne la putere. Procesul electoral părea să fie însotit de un sentiment de apatie și dezamăgire, însă prezența la vot a fost de 82%, aproape la fel de ridicată ca la alegerile din 2013. *Pakatan Harapan* l-a învins pe longevivul Najib Razak. Populația, plăcut surprinsă a sărbătorit în stradă. Mulți malaysieni considerau că vor avea parte de schimbarea și de reformele mult dorite.

Pakatan - Clenciul 88

Înfrângerea suferită de guvernul condus de BN a evidențiat varietatea electoratului malaysian. Grupuri de alegători au decis să părăsească BN invocând motive diverse. Etnicii acestui stat au văzut, în eliminarea BN, finalul unei ere caracterizată drept era „apartheid” și momentul în care toți cetățenii ar urma să aibă drepturi egale. Acest principiu a stat și la baza uneia din „promisiunile” PH din campania electorală. La polul opus, populația din mediul urban, clasa muncitoare și clasa de mijloc trăiesc cu speranța că Dr. Mahathir va scoate țara din „mizeria” în care se află. Totuși, alegătorii din zonele rurale ale Malaysiei, în special cei din Kelantan și Terengganu, nu au părăsit BN pentru PH, ci s-au înscris în Partidul *Islam Se-Malaysiai* (PAS). Alegătorii din Perlis au rămas fideli BN.

La acest moment, alegătorii malaysieni au trecut printr-un proces de polarizare, împărțindu-se în două tabere – cei care își doresc un stat unitar și cei care sunt în favoarea unui stat guvernă pe criterii etnice – aspect care pune probleme guvernului condus de PH.

O mare parte a alegătorilor consideră că reforma reprezintă o amenințare la adresa privilegiilor de care au parte. Faptul că au avut parte de educație și moștenire politică vreme de trei generații, le-a creat acest sentiment că sunt îndreptățiti să aibă parte de privilegii. Sentimentul în cauză este foarte bine înrădăcinat la populația din mediul rural. Acesta este exploarat din punct de vedere politic într-o asemenea măsură, încât coaliția aflată la guvernare a trebuit să amâne deciziile legate de căsătoria minorilor și să schimbe decizia referitoare la ratificarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială. În plus, guvernul condus de PH se află sub presiunea membrilor Casei Regale a Malaysiei, ceea ce a condus la lipsa ratificării Statutului de la Roma și la demisia lui Osman Sapian, prim-ministrul statului malaysian Johor.

Coaliția de la guvernare se află în situația în care orice decizie politică și orice reformă trebuie

să corespundă „viziunii Bumiputera” și să fie agregate de familia regală și anturajul acestea. Din această cauză guvernul tărgănează adoptarea unei reforme electorale bazată pe principiul „un vot un punct/un om un vot”, care ar avea ca rezultat diminuarea puterii forțelor de opoziție în procesul de reformă politică. Fără o reformă electorală, orice schimbare a politicilor va favoriza noua coaliție formată din ONUM și PAS, ai cărei membri și moștenire politică favorizează electoratul format din etnici din zone rurale. Coaliția de guvernământ trebuie să ia măsuri urgente în privința implementării reformei electorale pentru a contracara puterea electorilor conservatori. În prezent, un vot din zonele rurale valorează de patru ori mai mult decât un vot din zonele urbane. Acest dezechilibru oferă avantaje considerabile alianței ONUM-PAS, aspect care va împiedica *Pakatan Harapan* să avanseze orice tip de reformă aflată pe agenda de guvernare.

Cu toate acestea, cele mai recente știri privind reforma electorală din această țară anunță că Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Comisia Electorală vor lansa un studiu electoral comun abia în următoarele luni, cu efecte asupra longevității actualului guvern.

***

Pe aceeași temă:

Lipsa de acțiune în ceea ce privește reforma electorală poate duce la concluzia că cele mai recente alegeri generale din Malaysia au avut loc nu din necesitatea implementării unei reforme, ci doar din dorința schimbărilor grupărilor aflate la putere. Guvernul PH acționează, în multe privințe, la fel ca cel anterior. Actul reformei înaintat de Consiliul Înteleptilor a fost abrogat de Legea Secretului de Stat, ceea ce demonstrează că noul guvern nu duce o politică bazată pe transparență. Legea privind sedițiunea nu a fost abrogată, fiind utilizată pentru a acționa în justiție oponenții politici. Agenția Anticorupție încă nu se poate decide pe cine să condamne în mod special. Ministrilor din actualul cabinet li s-au retras rapid acuzațiile de corupție. Persoane alese pe criterii politice sunt și acum numite în fruntea organismelor statutare și a companiilor care fac afaceri cu statul.

PPBM și PKR sunt partide politice care se asemănă foarte bine cu ONUM chiar și în ceea ce privește politicile și certurile interne. Din cauza celor care au părăsit ONUM și s-au alăturat PPBM, cele două partide au ajuns să semene din ce în ce mai mult unul cu celălalt.

Pentru a veni în apărarea partidului aflat la conducerii statului, este de menționat faptul că Dr. Mahathir a depus eforturi intense pentru a constitui un guvern funcțional, cu membri aparținând unor formațiuni politice diversificate. Cu toate acestea, mulți membri ai cabinetului sunt lipsiți de experiență, sectorul civil este inert și lipsit de energie, în interiorul său vehiculându-se zvonuri privind dorința de sabotare a noului guvern.

Chiar dacă Dr. Mahathir a revenit la putere, reformarea unor instituții care nu au fost construite corespunzător și care adăpostesc acoliți ineficienți, partizani ai fostei guvernări, este foarte dificilă. Este tulburător să observi că aceiași acoliți sunt încă numiți în funcții de conducere. Este evident că „vechea gardă” se află în fruntea noului guvern, ceea ce îi conferă o aură de „înapoi în viitor”. Rivalitățile din trecut se regăsesc și în prezent. Lupta pentru putere din anii '90, dintre Anwar și Mahathir continuă și în ziua de azi. Jocurile strategice par a fi semn distinctiv al noului guvern. Foarte multe persoane sunt dezamăgite pentru că nu au primit locuri de muncă bine plătite și poziții importante. În consecință, Cabinetul PH este mai mult unul de tranziție, nu de reformă. Țara trebuie să marcheze trecerea timpului, până când Anwar Ibrahim va deveni premier. Poporul malaysian așteaptă pe cineva care, la momentul de față, nu deține nicio funcție în guvern; așteaptă pe cineva necunoscut. Anwar Ibrahim este ministrul educației care a introdus învățământul gimnazial în dialectul malay, ceea ce, conform multor opinii, a deteriorat sistemul educațional malaysian. Anwar este politicianul care a militat pentru intervenția Fondului Monetar Internațional în criza financiară asiatică din 1997. Anwar este cunoscut ca persoana care își schimbă părerea în funcție de cine îl ascultă.

Luând în considerare acțiunile și pozițiile lui Anwar de-a lungul anilor se poate spune că acesta nu este un conducător vizionar, ci mai degra-

bă pragmatic. Chiar dacă majoritatea politișilor sale sunt *populiste*, nu apără interesele Malaysiei. Spre exemplu, a dispus eliminarea impozitelor și taxelor pe bunuri și servicii și menținerea subvențiilor la combustibili. Politicile lui Anwar sunt foarte competitive, într-o perioadă când țara sa are nevoie de identificarea unor soluții la problemele sociale, economice și financiare.

Pe de cealaltă parte, Najib caută o soluție politică la problemele sale, nu una legală. Alegătorii de azi îl preferă. Coaliția ONUM-PAS îi va crea pârghiile necesare să atragă de partea lui electoratul din partea insulară a Malaysiei. Guvernul condus de PH comite erori, ale căror efecte au fost vizibile în cadrul ultimelor două runde de alegeri suplimentare. Najib este conștient de faptul că Mahathir nu va fi oponentul său în cadrul viitoarelor alegeri. Cel mai probabil acesta va fi Anwar, despre care se știe că a comis numeroase gafe strategice pe durata alegerilor din anii trecuți.

Malaysienii își pierd încrederea rapid în noul guvern, mai ales din cauza moștenirii politice a etnicilor, aspect recurrent. În aşteptarea noului lider, coaliția de la guvernare și liderul său actual și-au reluat politicile din anii '80 și '90, care includ mașini zburătoare, înrăutățirea situației din Singapore, afinitatea față de Occident, privatizarea și crearea unui guvern secret. Din această cauză, reformele economice și cele ale pieței nu se află pe agenda, chiar dacă unele dintre acestea sunt realizabile.

Discriminarea instituțională ia amploare în loc să fie eradicată. Moștenirea politică despre care membrii PH au vorbit în timpul campaniei electorale s-a evaporat. „Gândirea națională” se transformă în „gândire insulară”.

Malaysienii și-au pierdut din nou speranțele.

<https://www.worldatlas.com/webimage/country/asia/my.htm>

Despre autor: Murray Hunter este inovator, antreprenor, autor notabil și profesor asociat la Universitatea HatYai din orașul Hat Yai, provincial Songkhla, Tailandă.

Japonia – un gigant economic aparent neînsemnat

Dr. Masahiro MATSUMURA

În politica globală tumultuoasă din ziua de azi, o politică extrem de mediatizată, Japonia, un stat statoric și aparent neînsemnat, nu își prea face simțită prezența. Cu toate acestea, Japonia este cel mai mare creditor din lume, jucând un rol semnificativ în schimburile comerciale, în investiții directe și în oferirea de asistență economică. Japonia și-a consolidat statutul de lider economic prin eliminarea, aproape în totalitate, a creditelor neperformante din sectorul bancar și a altor vulnerabilități structurale. Aceste probleme au fost acumulate de-a lungul celor două „decade pierdute”, urmare a crizei financiare de la începutul anilor '90.

Haideți să aruncăm o privire folosindu-ne de

cele cinci concepte elaborate de prof. Djawed Sangdel. A bate monedă pe faptul că datorile publice ale Japoniei sunt cele mai mari din lume (aproape 240% din PIB), nu este corect, deoarece activele publice ale acesteia se ridică la 200% din PIB, iar obligațiunile de stat de la Banca Centrală a Japoniei (practic parte a guvernului) se ridică la peste 80%. La acestea se adaugă și cursul stabil al monedei locale („yen”) și dobânzile mici, pe termen lung.

Pe de altă parte, SUA se confruntă cu probleme tot mai mari de ordin structural în rândul activelor, probleme cauzate de falimentul băncii Lehman Brothers, în 2008 și de criza financiară care a urmat, înregistrând o creștere de scurtă durată a fluxului de lichidități. În aceeași situație se află și Uniunea Europeană care se confruntă, în continuare, cu probleme grave de ordin structural, aflându-se într-o recesiune permanentă. Pe cale de consecință, SUA și UE controlează mai puțin politicile economice externe, fiind ocupate cu obținerea sau păstrarea avantajelor comparative, prin interacțiune strategică, utilizată în mod special în activități de ordin comercial.

Strategia de „înăsprire cantitativă”, adoptată de SUA, UE și de băncile centrale japoneze creează probleme statelor membre BRICS și celor cu economii aflate în curs de dezvoltare. Aceste probleme apar și la finanțarea investițiilor și programelor pentru dezvoltare, agravate de reducerea piețelor de desfacere din SUA și UE.

Yuanul chinez are un curs fix față de cel al dolarului, rezerva de yuani a Chinei bazându-se de cea în dolari. Prin urmare, China se îndreaptă către o recesiune gravă, fiind afectată și de războiul comercial cu SUA. Astfel că, în octombrie 2018, China și-a schimbat total politica față de Japonia, încheind un acord de schimb valutar prin care Japonia se oferă să asigure Chinei trei trilioane de yen (mai puțin de 270 miliarde dolari), în cazul în care se va confrunta cu o criză de lichidități.

Privind mai atent la relația recentă dintre Japonia și China, progresul constant al Japoniei este mai vizibil. Înainte de reconcilierea oficială din octombrie 2018, cele două state au concurat pe plan economic, la același nivel, vreme de câțiva ani. Conurența se baza pe ajutor și dezvoltare,

concepțe incluse în programul „One Belt One Road”, coordonat de China și în programul rival „Free and Open Indo-Pacific Strategy”, coordonat de Japonia.

China întâmpină greutăți semnificative din cauza faptului că multe state care investeau sau erau implicate în proiectele pentru dezvoltare coordonate de aceasta fie au renunțat, fie și-au redus, fie și-au amânat participarea. Aceste state au fost împinse în „capcana chineză a datorilor”, astfel că multe proiecte s-au dovedit a fi nesustenabile din punct de vedere finanțier, ecologic și social. China este nevoită din ce în ce mai mult să finanțeze proiecte pentru dezvoltare, din cauza diminuării mai puțin vizibile, dar semnificative a rezervelor sale în dolari, diminuare care, teoretic, este protejată de împrumuturile străine. China a reușit să atragă mai bine de 90 de state dezvoltate și aflate în curs de dezvoltare, utilizând drept fațadă rezervele valutare uriașe, astfel determinându-le să adere la Banca Asiatică de Investiții în Infrastructură. Însă China nu a reușit să convingă Japonia și SUA, adică cel mai mare creditor din lume și statul cu cea mai stabila monedă și cele mai dezvoltate piețe financiare și de obligațiuni. Neavând fonduri și personal suficiente BAII nu poate finanța proiecte decât cu ajutorul Băncii Mondiale și al Băncii Asiatice pentru Dezvoltare. Colaborarea este necesară pentru obținerea unui rating de credit care să poată acorda sprijin specific piețelor financiare internaționale.

La polul opus, Japonia a îndemnat China să respecte standardele internaționale în materie de ajutor și dezvoltare și a fost de acord, în octombrie 2018, să-și coordoneze politicele față de această țară doar în condițiile de mai sus. Având în vedere că multe state care beneficiază de ajutor din partea Japoniei nu mai sunt state cu venituri mici, aceasta se va orienta către creșterea calității ajutorului și dezvoltării furnizate, prin susținerea cooperării dintre sectoarele public și privat.

În plus, Japonia are ca rol principal menținerea prezentului statut al sistemului economic internațional – liber și deschis. Luptând contra curențelor populist și protecționist de tipul „America First” promovat de președintele american Do-

nald Trump, Japonia a reușit să pună bazele Acordului de Liber-schimb Transpacific. Ulterior, după retragerea bruscă a SUA din acord, acesta fost redenumit Parteneriatul Transpacific Global și Progresist (TPP). Pe lângă TPP, Japonia a reușit să încheie și Acordul de Parteneriat Economic cu Uniunea Europeană. fie atentă la „neînsemnata” Japonie.

Despre autor: Dr. Masahiro MATSU, profesor universitar în cadrul Facultății de Filozofie și Teologie (MomoyamaGakuinDaigaku) din OSAKA, Japonia.

Pe scurt, influența și puterea economică exercitată de Japonia vor avea efecte remarcabile, cel puțin pe termen mediu. Totuși, acest stat nu este ferit de riscuri și probleme. Pe termen scurt, evoluția Japoniei nu va fi răsunătoare și va trece, probabil, neobservată mai ales datorită faptului că puterea și influența pe plan economic s-ar putea diminua din cauza riscurilor și crizelor de ordin geopolitic. Puterea și influența ar putea fi afectate și din cauza intereselor birocratice ascunse care împiedică consolidarea datoriilor și bunurilor publice immense. Oprirea procesului de consolidare reprezintă un risc major, deoarece poate duce la apariția unei crize de lichiditate. Pe termen lung, Japonia trebuie să identifice o ecuație soci-ală care să facă față ratei scăzute a natalității și longevității crescute. Lumea trebuie să

Despre autor: Dr. Masahiro MATSUMURA Profesor universitar în cadrul Facultății de Drept de pe lângă Universitatea Sf. Andrei (MomoyamaGakuinDaigaku) din Osaka, Japonia. Expert în politică internațională și securitate națională.

MILITAR – INFORMATII MILITARE

The Modernization of Intelligence in WWI: Military Intelligence in the Campaign for Palestine, 1917

James NOONE,

is a distinguished graduate of the United States National War College, Class of '95

The Levantine coast is perhaps the most blood-drenched landscape in the world. Babylonians, Egyptians, Hittites, Greeks, Romans, Crusaders, Arabs, Philistines, Jews and many others have fought and died in this strategic crossroad between Asia, Europe, and Africa. Today's ongoing crisis in the Levant eerily mirrors dozens of earlier conflicts, including the British World War I Levant Campaign fought 100 years ago.¹

In 1917, the teetering central government on the brink of collapse was that of the Ottoman Empire. Like today's regime in Damascus, Istanbul's government held on in large part due to military support from its powerful ally to the north, Germany. The Western Allies pressing on multiple

Map courtesy of the United States Military Academy, Department of History

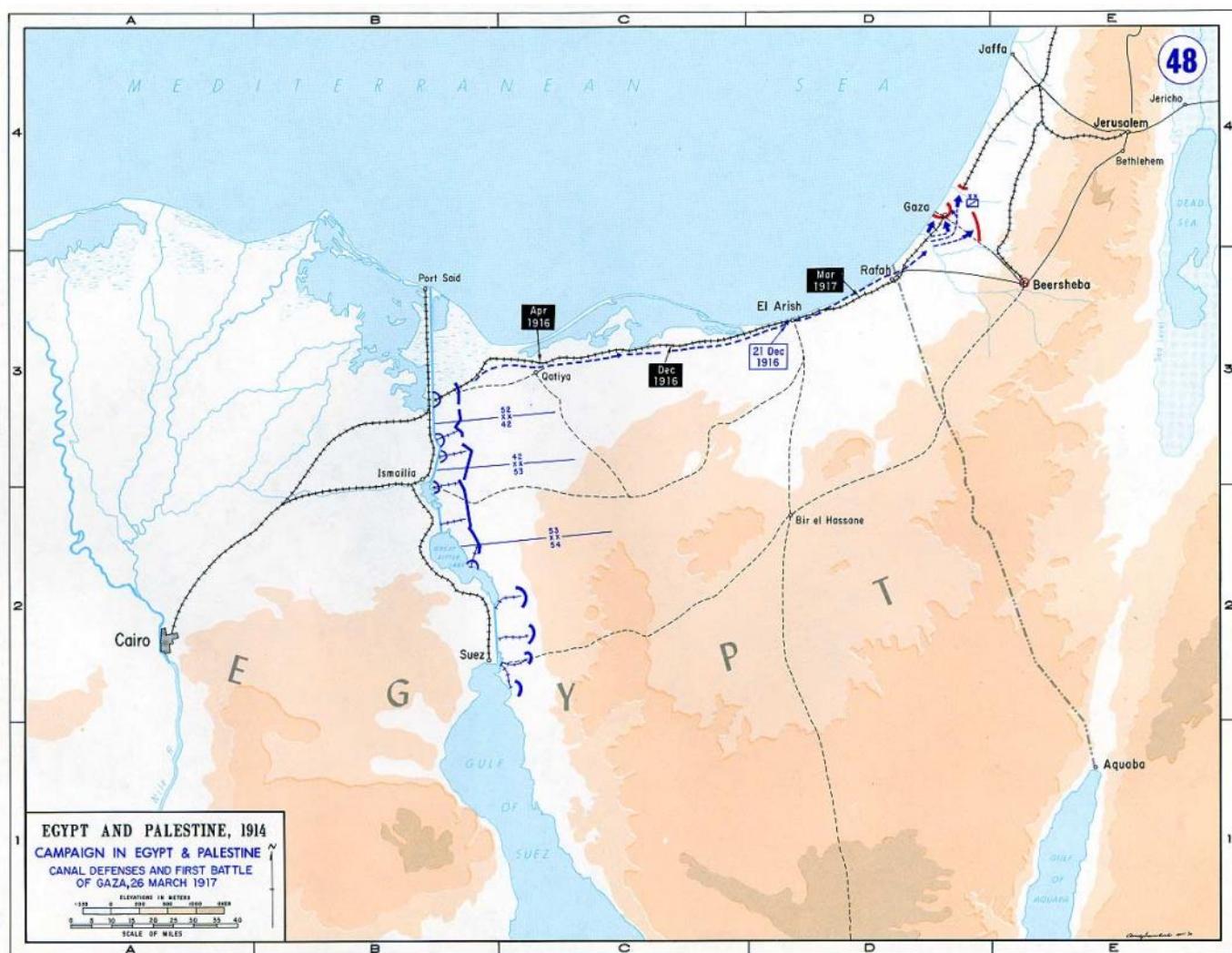
1. The three maps used in this article were drawn from the online atlases of the History Department of the United States Military Academy, "Campaign Atlas to the Great War," <https://www.westpoint.edu/history/SitePages/WWI.aspx>.

fronts to defeat Germany and its allies in Central Europe then were seeking regime change on the southeastern frontier of what would become the Republic of Turkey in 1923.

But the Allies had been frustrated, as they are today, in their attempts to identify reliable allies among the Arab entities opposed to the Ottoman.

However, the United Kingdom, the leading Western nation in the region, had a huge force multiplier in the conflict: state of the art military intelligence. The British had honed their techniques for building spy networks, intercepting communications, conducting strategic reconnaissance, and performing deception operations during three years of conflict with the German-led Central Powers.

Although initially under-resourced and disorganized, by 1917 British intelligence, with access to the newest technologies, possessed true all-source intelligence capabilities enhanced by its Western partners and by Jewish and Arab spy networks. After three years of losses and stalemates, the British had finally managed to effectively integrate most of these intelligence capabilities at a little known yet pivotal battle of the Palestine Campaign, the Battle for Beersheba in October 1917. Military intelligence and deception proved to be keys to the Allies' success during their third attempt that year to penetrate the Turk's Gaza-to-Beersheba defensive line. (See below.)

The views, opinions, and findings of the author expressed in this article should not be construed as asserting or implying US government endorsement of its factual statements and interpretations or representing the official positions of any component of the United States government.

The Strategic Setting

The strategic rationale for the Palestine Campaign and the timing for the third battle of Gaza were determined by developments outside of the Levant. Ironically, since the Crimean War (1854–56) the United Kingdom had been a major proponent of sustaining the Ottoman Empire, which was also known as the “Sick Man of Europe.” Similarly, in 1908, many secular “Young Turks” felt deep ideological ties to the West.

However, more conservative Turkish nationalists were skeptical, pointing to a string of Ottoman territorial losses to European nations in the Balkans and the Italian invasion of modern day Libya. Moreover, Istanbul was well aware of historical Russian avarice for Ottoman territory, especially the Turkish Straits through which Russia could gain access to the Mediterranean Sea. Those factors, recent German investments in Ottoman infrastructure networks, and German battlefield successes at the opening of World War I, drove the Turkish government to an alliance with the Kaiser and declaration of war against the Allies on 31 October 1914, two days after German ships bombarded Russian territory on the Black Sea coast.

Within days of Turkey’s engagement in the war, the British began a naval campaign to force opening of the well-defended Turkish Straits to Russian and Allied war ships and commerce. The campaign was also expected to lead to the capture of Istanbul and the withdrawal of Turkey from the war. Unable early in 1915 to penetrate the defenses of the Dardanelles, the western-most of the Turkish Straits, and lacking a substantial troop component, the naval campaign failed and led to a decision to attempt, beginning in late April, to take the Gallipoli Peninsula, which formed the northern shore of the Dardanelles.

Logistical support for the Gallipoli Campaign, which ended in costly failure eight months later, came from bases in Egypt, a former Ottoman client state which Britain had occupied in 1869. Following the evacuation of British forces from Gallipoli in January 1916, British attention shifted from the Turkish Straits to the Turkish southeastern flank, which we now refer to as the Middle East.

There, the British attention was turned to defending Mesopotamia and operating in the Levant. A Levant Campaign was necessary to secure continued access to the Suez Canal and defend the Sinai Peninsula, which the British had taken two years to take back from Turkish forces that had occupied it in January 1915. The canal was the lifeline to both British possessions in the Persian Gulf and to India, “the Jewel in the Crown” of the British Empire.

In addition, the March 1917 abdication of Russia’s Tsar Nicholas II and the chaotic situation in the country increased British concerns about a Russian declaration of peace, which would free up massive numbers of Turkish troops defending against Russia in the Caucasus. Britain feared these forces would be shifted to Mesopotamia to retake Baghdad, which they had only recently recaptured. Therefore, an offensive along the Levantine coast was seen as a means of diverting Turkish forces to Palestine and relieving pressure on Baghdad.

Most importantly, the war in Western Europe was not going well and civilian morale was flagging. Although two attempts in the spring of 1917 to move up from the Sinai Peninsula to take Gaza had failed, British Prime Minister David Lloyd George told his new commanding general in the region, Sir Edmund Allenby, that “he wanted Jerusalem as a Christmas present for the British nation.”² Allenby’s first step in achieving that prize would be to dismantle the Turk’s Gaza-to-Beersheba line of defense.

---

2. Michael Korda, *Hero: The Life and Legend of Lawrence of Arabia* (Harper, 2010), 297.

Looking Back: British Intelligence Ramps Up

Before the outbreak of war, most of Britain's intelligence capabilities and processes were modern in the terms of the day; however, knowledge of Turkey in government was almost non-existent. In 1929, Sir Winston Churchill wrote in *The Aftermath*, "I can recall no great sphere of policy about which the British government was less completely informed than the Turkish."³ The reasons for such ignorance are unclear as the British had been working with Turkish officials for years, including, for example, a British admiral who had been reorganizing the Turkish Navy right up to the outbreak of the war.⁴

Clearly, there were at least some senior officials in Britain with a deep understanding of the Turkish military. Fortunately for the British, they did actively pursue British civilians who could offer deep insights into the Arab world. Unfortunately, the government also set up a convoluted intelligence structure for the Egyptian Expeditionary Force (EEF), which the Brits had established in March 1916 after the failure on Gallipoli. Originally formed of 14 divisions, the force served as a strategic reserve for the British, who transferred many of its divisions to the Western Front.

Brig. Gen. Sir Gilbert Clayton was the chief military spymaster in Cairo. With the formation of the EEF, he came to have three commanders: British High Commissioner Henry McMahon; Governor General of the Sudan Reginald Wingate; and the EEF's commander (initially General Sir Archibald James Murray and then led, after June 1917, by Edmund Allenby, a veteran of numerous campaigns on the Western Front). Clayton's organization actually had different titles under each of his three "masters."^a This diminished his effectiveness, encaged Clayton—who could have diminished his effectiveness, but the experience he had served in the military capacities almost continuously since joining the British Army in 1895—used this ambiguity to his advantage^b.

The EEF's Military Intelligence Department (MID) . . . contained only a half dozen officers . . . Two were uniquely suited to the intelligence mission.

The EEF's Military Intelligence Department (MID), which answered to the commander of the EEF in Cairo, was led by Clayton and contained only a half dozen officers, but they were highly competent. Two of them were concurrently serving as members of Parliament. Two others were uniquely suited to the intelligence mission. One, a newly commissioned officer in the army and soon to become legendary, T. E. Lawrence, was an archaeologist. He had been living and traveling in the region years before the war broke out and had learned Arabic. The other was an army veteran seasoned by campaigns in the UK's African possessions in the previous century, Richard Meinertzhagen^c.

Early in the war, Lawrence held a dreary desk job in Cairo but he embarked on what in today's parlance would be called an extremely career-enhancing rotational assignment, and gleefully ac-

a. Commander Murray, Clayton was also maintaining a direct correspondence to the British Foreign Office. The chain of command was eventually, at least partially, clarified. By June of 1916, Britain's military focus had clearly shifted from Sudan to Egypt. This enabled Murray to successfully insist that Wingate and McMahon cut off all direct contact with Cairo military intelligence. (Sheffy, 130–31).

b. Based on 28 years of experience as a federal government manager, my observation is that anyone who has two government bosses is probably not spending 50 percent of his or her time on either leader's priorities. Similarly, Clayton's lack of a clear chain of command allowed him to, by and large, pursue his own priorities.

c. Meinertzhagen came to be seen after the war as something of a hero, in large measure the product of his own published war diaries and some uncritical biographies. The veracity of his diary entries have credibly been called into question, most notably in Brian Garfield's *Meinertzhagen Mystery: The Life and Legend of the Colossal Fraud* (Potomac Books, 2007). The reknowned intelligence scholar on the practice of deception, Barton Whaley, essentially labeled both T.E. Lawrence and Meinertzhagen frauds. See <http://www.cia.gov/library/> center-for-the-study-of-intelligence/csi-publications/csi-studies/studies/vol-61-no-3/ pdfs/ios-bookshelf.pdf for a review of Barton Whaley, *Practise to Deceive: Learning Curves of Military Deception Planners* (Naval Institute Press, 2016).

3. Winston Churchill, *The World Crisis, Vol 0, The Aftermath (7575–1928)*, (Scribners Sons, 1929), 359.

4. Peter Mansfield, *A History of the Middle East* (Penguin, 1991), 134.

cepted a transfer from Military Intelligence to the Arab Bureau, which reported to the Foreign Office. That unit would focus on political issues such as the potential for a revolt against Ottoman rule by the tribes of the Arabian Peninsula. The bureau also frequently squabbled with the MID, notwithstanding Clayton's leadership of both.⁵

The initial point of debate between the Arab Bureau and MID concerned a central strategic question: Was deployment of a large Allied army needed to liberate Arabia and greater Syria from occupying Turkish forces? Arab Bureau members led by Captain Lawrence opposed use of such a force, arguing that it would be seen as another Western crusade and push potential Arab allies into neutrality or into the Turkish camp. To settle the question, Clayton decided to take advantage of Lawrence's skills and sent him on a fact-finding mission into Arabia. That decision would eventually have major implications for the battle of Beersheba.

Meanwhile, the British strengthened and honed their military intelligence capabilities in the region as they expanded the size of the EEF and the MID. By August 1916, MID comprised more than 30 officers. By October 1917, the number had nearly doubled. Historian of British military intelligence Anthony Clayton described the MID's duties as "air reconnaissance; air photography; tactical questioning of prisoners; with later adding agent handling and signals intelligence together with security duties." He also wrote that it had responsibility for the "briefing of visitors, publicity, and propaganda."^{d, 6}

Adaptation to a Revolution in Intelligence Technologies

One hundred years ago, military intelligence was also in the midst of a technological revolution. Just as the circumstances in the Levant in 1917 bore similarities to today's situation, it is worth remembering that the profession of intelligence during World War I was undergoing a technological revolution as profound as ours is today. Today's profession is being transformed by the advent of space, counterspace, cyber, and nanotechnologies; in 1917, intelligence was adapting to the introduction of transoceanic cables, radio intercepts, and aerial reconnaissance. All of the modern categories of intelligence, from a just-emerging measurements and signatures intelligence to imagery analysis⁷ and then to the most ancient techniques of human intelligence and open source intelligence, were present and influencing events on the battlefield.

The telephone and wireless radio greatly increased military command and control, as well as situational awareness, but introduced new signals intelligence vulnerabilities. Advances in mathematics resulted in prodigious leaps in both sides' ability to encrypt and decrypt communications. Although initially at a disadvantage, British military intelligence had noticeably outclassed its German and Turkish rivals by the summer of 1917.

How did the combined capabilities of the Arab Bureau and the MID serve the British? Let us take a bit of literary license to use today's terminology and examine each intelligence discipline, individually and when fused together.

Human Intelligence (HUMINT)

Multiple aspects of HUMINT supported the Levant Campaign. The British had very active spy networks in Egypt, using the Bedouin across the desert and Jewish settlers of Palestine along the

5. Scott Anderson, *Lawrence in Arabia* (Random House, 2013), 220.

d. Entertaining VIP visitors remains a burden on every military intelligence crisis center to this day. It is, however, a very necessary evil. Those VIPs set policy and strategy and provide resources for intelligence operations.

6. Anthony Clayton, *Forearmed: A History of the Intelligence Corps* (Brassey's, 1993), 48.

7. "Measurement and signature intelligence," *Citizendium* (website), 7 December 2013; available online at http://en.citizendium.org/wiki/Measurement_and_signature_intelligence. Acoustic and optical methods for locating hostile artillery go back to the First World War.

coast. T. E. Lawrence fed invaluable HUMINT reports into this network and also benefited from it.^a For example, after the capture of Aqaba, Lawrence received two telegrams from Cairo warning him that his powerful ally, the Howeitat Chieftain Auda abu Tayi, was in treasonous discussions with the Turks.⁸ Lawrence confronted Auda with this intelligence and was able to retain his allegiance.

Of course, the Germans also were active in the spying game. Under the leadership of Kurt Prufer, they attempted to stir up a revolt in Egypt against British authority in Cairo. This in turn led to a robust British counterintelligence (CI) presence.⁹ CI, seen to resemble police work, was treated as a subset of HUMINT and was manned by civilian policemen, who quickly adapted their methods to suit CI's requirements. The CI unit in MID uncovered and trapped numerous Turkish and German spies, most famously the Jewish doctor, Minna Weizmann^b. Moreover, 25 years before the WWII "Double-Cross System," the British were already quite adept at using double agents. They fed intentionally corrupted, dated, or partially true intelligence to the Germans via unwitting Arabs who were being paid by both sides.¹⁰

Military attachés and Turkish and German prisoners also were lucrative sources of intelligence. Allied military attachés were especially important for providing battle (OOB) information—enemy order of battle, enemy's structure and personnel, unit locations, and equipment. Before the October Revolution, Russian attachés were the most valuable sources of such information. Perhaps more surprising, substantial contributions were made by attachés of smaller countries such as Romania and Bulgaria.¹¹

The British had very active spy networks in Egypt. Using the Bedouin across the desert and Jewish settlers of Palestine along the coast, T. E. Lawrence fed invaluable HUMINT reports into this network.

Bedouin riders photographed in 1915, reportedly on the way from Jericho to Jerusalem. Photo © Berliner Verlag/Archiv via dpa picture alliance/Alamy Stock Photo

With respect to prisoners, there were plenty to debrief. For example, in August 2017, German troops attacked a rail line the British were building along the Mediterranean coast from the Suez Canal toward Gaza. The attack failed, with the Germans suffering 9,000 casualties, including the loss of 3,000 prisoners.¹²

a. See in this issue J. R. Seeger's review essay of the recently republished collection T. E. Lawrence's work, *83 Articles* (page 51). In it he further details Lawrence's and British thinking about intelligence gathering in the region.

8. T. E. Lawrence, *Seven Pillars of Wisdom* (Wordsworth Editions, 1997), 315.

9. In 1917, Counterintelligence was called contre-espionage.

b. Weizmann was a Russian-born, German-educated physician, who practiced medicine in Palestine and the Levant. She was caught on a mission to Italy, briefly imprisoned, and generously returned to Russia. She was the youngest sister of Chaim Weizmann—then a prominent Zionist in touch with senior British leaders about the future of Palestine. He would become Israel's first president in 1948. Minna's lenient treatment has led to speculation she was herself a double agent.

10. Yigal Sheffy, *British Military Intelligence in the Palestine Campaign: 7570–1918* (Routledge, 6458), 598.

11. In 1914, the Romanian Army was 50% larger than its American counterpart; see "The Romanian Army and the First World War," *Spartacus Educational*, August 6458; available online at <http://spartacus-educational.com/FWWromaniaA.htm>.

12. Field Marshal Lord Carver, *The Turkish Front, 7570–1918* (Sidgwick and Jackson, 6447), 190.

Geospatial Intelligence (GEOINT)

Detailed maps have long been the backbone of military planning. Lawrence and Meinertzhagen were both adept at producing them because both had acquired geospatial skills in the course of years of living in the region. Meinertzhagen was said to be an especially good artist, and Lawrence would have been familiar with the Middle East from his archaeological research and writing. Just as today, mapmakers drew from many sources of information, including such unclassified sources as newspapers, oil company surveys, and academic treatises. Firsthand accounts from cavalry units, other scouts, debriefings of enemy prisoners, and captured maps also were especially valuable. Yet, the most lucrative geospatial intelligence eventually came from the air.

In addition to strafing and bombing, pilots of the nascent Royal Flying Corps (RFC) had a considerable reporting mandate. Intelligence was based on air crew observations and the interpretation of photography taken from their aircraft. Post-strike intelligence reporting contained descriptions of “routes flown to and from the objective, as well as the location, intensity, and effectiveness of any enemy countermeasures encountered.” Information concerning casualties, damage assessments, and the tonnage of bombs dropped was sent through channels specifically intended for such reports.^{a, 13}

In the Middle East, aerial reconnaissance benefited from multiple factors not present on the Western Front. The weather was extremely dry and cloud free and there were fewer natural and man-made barriers to effective observation. Germany maintained a qualitative aerial superiority from 1914 to 1917, but the RFC’s quantitative advantage enabled effective aerial reconnaissance. Because this method of intelligence collection was in its infancy, German and Turkish military leaders probably underestimated its efficacy.

When Allenby assumed command of the EEF in June, he demonstrated an insatiable thirst for intelligence. The arrival of five additional aircraft squadrons, which included reconnaissance aircraft and Bristol fighter planes, would help quench that thirst. Moreover, with their arrival in mid-1917, British combat air power became superior to its German rivals.

A Royal Flying Corps aircraft outfitted with a camera. Illustrative of imaging capabilities during the period is the image below, taken of a British encampment in 1918. Photo © INTERFOTO/Alamy Stock Photo

a. For a history of aerial reconnaissance on the Western Front, see Terrence J. Finnegan, *Shooting the Front: Allied Aerial Reconnaissance and Photographic Interpretation on the Western Front—World War I* (National Defense Intelligence College Press, 2006).

13. George K. Williams, *Biplanes and Bombsights: British Bombing in World War I* (Air University Press, 1999), 100.

At about the same time, major advances were made in British geospatial capabilities. New cameras improved imagery resolution, and the British were able to continuously image linear features of interest such as railroads and defensive fortifications.¹⁴ The experience level of photo interpreters also improved markedly.

Nonetheless, critical gaps in aerial coverage remained, and all commanders wanted the best tactical reconnaissance possible just before any operation. Detailed knowledge of Ottoman defenses still required major ground reconnaissance efforts. Army cavalry scouts frequently brought back handheld photos of enemy strong points.

Signals Intelligence (SIGINT) and Cryptology

The Germans were initially more technically proficient in SIGINT and clearly had communication security (COMSEC) superior to that of the British in the Middle East, but that changed as the war progressed. In 1915, a British radio intercept station was established near the Great Pyramid outside of Cairo. British spy ships started collecting SIGINT while patrolling the Levantine coast and reconnaissance aircraft plucked it from the sky. A prized British possession was a high-tech device called a Wireless Compass. Modified for military use by the famed scientist Guglielmo Marconi, the compass enabled intelligence officers to locate the source of enemy radio transmissions. It was particularly useful in identifying Ottoman military headquarters.¹⁵

SIGINT was a star at the operational level, providing the British what proved to be extremely accurate information on the arrival of Turkish reinforcements into the theater. As Anthony Clayton noted in his history, “Intercepts of signals were initially more technically proficient in SIGINT and clearly had communication security (COMSEC) superior to that of the British....”¹⁶ When Allenby developed the plan for strengthening the coastal flank would entail weakening the centre.”¹⁷

Superb tactical SIGINT should have given Allenby a nearly decisive advantage, but that was not to be the case. Because of security concerns and procedural and logistical constraints, British front-line commanders rarely received decrypted and translated intercepts in time to influence an ongoing battle. Meaningful tactical SIGINT became even rarer as the Turks relied on “runners” and landline communications, vice radio, to transmit orders.

Perhaps surprisingly, this campaign did contain an early version of communications intelligence (COMINT). Both sides tapped into newly erected telephone lines and listened to unsecured conversations. The encryption used to counter this threat mainly consisted of time-honored letter substitution codes, but the addition of a second layer of mathematical encryption guaranteed much higher security.¹⁷ The resulting improvement in COMSEC led to a requirement for increasingly sophisticated code breakers.^b

---

14. Sheffy, *British Military Intelligence*, 95, 275–82.

15. Ibid., 283.

16. Clayton, *Forearmed*, 48.

17. Adrienne Wilmoth Lerner, “World War I,” *Encyclopedia of Espionage, Intelligence, and Security* (nd); available online at <http://www.faqs.org/espionage/Vo-Z/World-War-I.html#ixzz4rYD9nKy5>.

b. Originally the most heavily encrypted material had to be shipped to London in a process that resembles the way today’s National Media Exploitation Center in Washington, DC, handles foreign language OSINT. The 2–4 weeks required to process intercepts in London was deemed inadequate, so code breakers were forward deployed to Cairo. As the Battle for Beersheba approached, code breakers were decrypting an average of 16 German or Turkish telegrams each day. (Sheffy, 227.)

The Haversack Ruse: Who Deceived Whom?

Deception Operations

Given Prime Minister George's insistence that Jerusalem be taken by Christmas, Allenby had less than six months to overcome two failed efforts by his predecessor to breach the Gaza-Beersheba line and open the way to Jerusalem. The third major British offensive against these fortifications could not be totally hidden, but could its specific objectives be disguised? Could the German-led Turkish forces defending the line be made to believe an attack was intended at one place and not the other, true, target?

The answer was that it was worth trying, and thus entered into the annals of military history one of the greatest exemplars of a deception operation ever conducted. Known as the "Haversack Ruse," the operation involved—just before the October 1917 offensive was to begin—the intentional loss in enemy territory by a British staff officer of an apparent dispatch case containing the British attack plan. (See box at right.) Through this ruse, Allenby hoped to fool the commanders facing him regarding both the timing and direction of the attack, with the goal of convincing the enemy that the British would conduct a third direct assault on Gaza while the actual focal point of the attack would be

MID intelligence officer Richard Meinertzhagen laid claim to both the idea and its execution—a claim that has been credibly disputed. As Meinertzhagen has told the story, pretending to be on a courier mission, he intentionally rode close to the frontlines near Gaza and been taken under fire by an enemy cavalry patrol. He slumped forward in his saddle, feigning injury, and let the haversack (previously coated in blood) drop to the ground, reckoning it would be recovered by the cavalrymen. Among common items that any soldier might possess, the haversack contained official papers and rough notes on a cipher which would enable the enemy to decode any encrypted messages Britain might send later. Once the haversack was successfully "lost", British headquarters immediately began broadcasting encrypted messages in that code, that ordered urgent efforts to recover it. The sack and its contents soon were in the possession of the German commander of the Turkish force. The papers indicated that the British would yet again directly attack Gaza while moving a force to Beersheba to act as a feint. The papers also indicated that a French force would attempt a simultaneous amphibious landing well north of Gaza on the Syrian coast.

Most historians accept that the Turks and Germans both fell for the deception, thus enabling the Australian and New Zealand (ANZAC) light horse brigade to capture the strategic water wells at Beersheba and begin to roll up the Gaza-Beersheba line from the east and move on to Jerusalem in December. As noted above, Brian Garfield put forth a compelling argument in his book, *The Meinertzhagen Mystery*, that although the deception took place, almost every claim Meinertzhagen made for himself was false. According to Garfield, Meinertzhagen was neither the author of the plan nor the British rider who dropped the haversack. Moreover, the enemy clearly dismissed several elements of a larger allied deception plan. Perhaps some elements of this plan helped the British at Beersheba, but the biggest deception *may* have been Meinertzhagen's elaborate postwar scheme to use the incident to enhance his reputation.¹⁸

Image © LookandLearn.com

18. Brian Garfield, *The Meinertzhagen Mystery: The Life and Legend of the Colossal Fraud* (Potomac Books, 2007), 22–37.

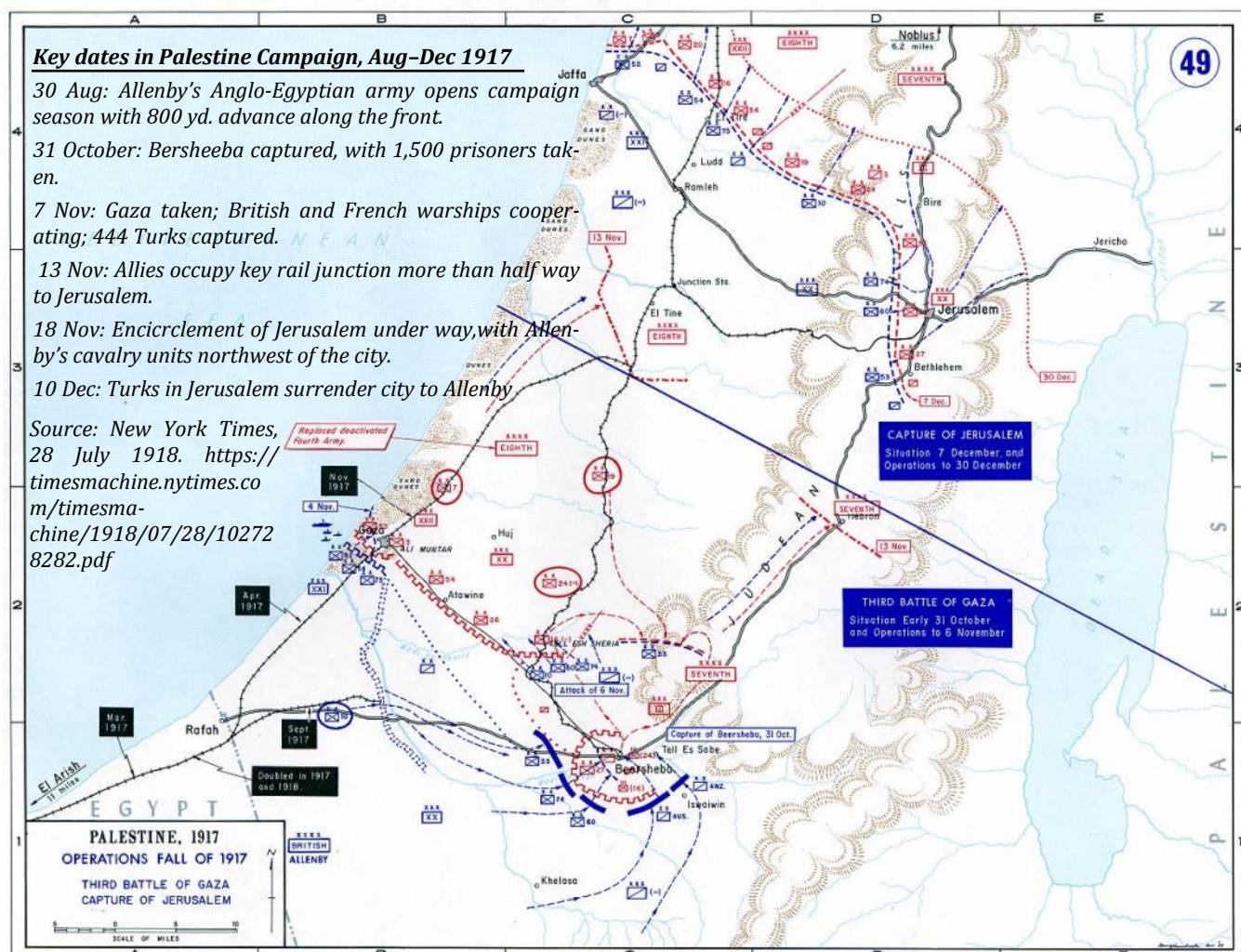
Beersheba, 20 miles to the east.

At the operational level of warfare, Allenby also wanted the Turks to worry that a more northerly attack, emanating from Cyprus against Syria, was imminent. Once again, his intelligence staff devised a complex deception strategy. The EEF mustered enough movement of men, horses, and materials on the island to make a looming operation seem plausible. There was increased signal traffic, and he even simulated troop movements by putting Egyptian workers on troop ships. The main goal was to pin down enemy troops along the Syrian coast, thus preventing them from reinforcing the Gaza to Beersheba frontline. Although the Germans and Turks were not fooled by all elements of the plans, their decision not to militarily reinforce Beersheba indicates the deception may have tilted the odds in this linchpin battle in favor of the British.

All-Source Analysis

All-source analysis is simply making use of all sources available to an intelligence analyst. Therefore, it has been a staple of intelligence since the time of the ancient Assyrians, Chinese, and Egyptians. The key variables have been the analyst's intellectual capabilities, as well as the relevance, timeliness, and reliability of available sources. During the Levant Campaign, the Allies developed excellent all-source analysis, but it was a bifurcated effort, divided between the Arab Bureau and the MID.

The Arab Bureau. The Arab Bureau focused on political and economic intelligence. Its flagship product was the *Arab Bulletin*, which was distributed to fewer than 40 people. Basically, it

was a regional version of today's *Presidential Daily Brief*. Many of the Arab Bureau's insights are still worth consideration today, among them, for example, that any Western military troops in the Hijaz would eventually be seen as "crusaders" and become the enemy. Moreover, Lawrence judged and wrote that Turkish railroad locomotives were critical nodes for targeting. Railroad tracks could easily be replaced; locomotives could not.

Yet, the bureau's analysis was not always correct. Lawrence told Allenby that a successful attack on Beersheba would have to take place by mid-September before his Bedouin fighters had to move their flocks to better pastures in the east. Although this timeline was not met (the battle actually took place at the end of October—see timeline in box below), Allenby managed to take Beersheba fairly easily.^a Even the world's best intelligence analysts make some bad calls.

MID Analysis. Rather than politics and economics, the parallel all-source effort of the EEF's MID focused on order of battle analysis and targeting. A number of bad analytic judgements were made during the first and second battles for Gaza, when MID assessments were largely dependent on debriefings of ignorant or intentionally deceptive prisoners of war. EEF tradecraft improved markedly as SIGINT and GEOINT became increasingly available to enable true all-source analysis. By the third battle, the enemy force deployed on the Gaza to Beersheba front was accurately estimated to consist of one cavalry and six infantry divisions, totaling 46,000 rifles, 2,800 sabers, 250 machine guns and 200 guns.¹⁹

EEF officers also developed skills and instincts possessed by the best modern military infrastructure analysts. This included Clausewitzian^b "center of gravity" analysis. They realized the first two attacks on Gaza had been failures in part because of the lack of sufficient water. An 88,000-man desert operation required massive amounts of water, especially for the Desert Mounted Corps, which contained both light horses and camels. The legendary wells at Beersheba could provide just such sustenance for the army's march north to Jerusalem. Beersheba also had other militarily significant infrastructure attractions, such as an airfield, railroad, and paved roads.

Access to water was a "center of gravity" in defining the region's most important military objectives. Allied mounted troops required huge amounts of water for themselves and for their horses and camels. Shown here is a single squadron of the Australian Light Horse Brigade in Gaza. Photo © Prisma by Dukas Presseagentur GmbH/Alamy Stock Photo

a. Lawrence himself was the main factor in holding together the Arab insurgents.

19. Carver, *The Turkish Front*, 207.

b. Lawrence was quite familiar with Clausewitz's famous opus of military theory, *On War*, which was published in 1832. Although not intending to become a professional soldier, Lawrence notes in Book II of *Seven Pillars of Wisdom* that he had studied military theorists such as Clausewitz, Jomini, Mahan, and Foch while at Oxford.

In addition to identifying critical infrastructure to protect or obtain, the EEF also targeted command posts, telegraph lines, bridges, ports such as Aqaba, and railroads. Captain Lawrence's Bedouin became quite adept at disrupting the latter.

Allied Intelligence Collaboration

During the campaign, the Allies developed what we might today call intelligence sharing among the "Three Eyes" partners. The British served as the clear senior partners, working closely with the French and incorporating an infantile US effort into the arrangement. Like today, the Allies also had secondary and tertiary levels of foreign intelligence exchanges. Useful tidbits were traded, but the quality and sensitivity of the data varied based on the level of trust. For example, the British periodically exchanged information with the Russians on Turkish military movements—at least they did so until the Russian Revolution in 1917. As we will see, the United Kingdom also maintained similar exchanges during the Gaza Campaign, including an intelligence relationship with several local irregular forces. Although these sources would prove immensely valuable on several occasions, their reliability and responsiveness were always in question.

What, then, did each major nation or ethnic group bring to the military intelligence table?

"Playing the Long Game"—France

Clearly it was in France's best interest to divert German attention away from Western Europe and to knock the kaiser's weakest ally out of the war. France invested a small military presence of approximately 200 men in Cairo. Its leader, Col. Edouard Bremond, was not an intelligence officer, but he possessed dealing with Arous assignments in He has been de-
Modern military intelligence exchanges are almost never equitable affairs. Junior partners tend mainly to be on the receiving end.... scribed as a fluent Arabist, but his version of Maghreb Arabic may have been incomprehensible to the average Egyptian or Palestinian. Overall, French intelligence contributions to the British war effort were minor. In sharp contrast, it had excellent access to British intelligence and campaign plans.

The French were keenly interested in the work of T. E. Lawrence. Bremond's instructions from Paris appeared to require him to support the Arab revolt while simultaneously making sure that it was not too successful. Bremond and his political counterpart in Cairo, Marc Picot, were pleased that Lawrence's Arab forces were harassing and tying up the Turks, but they feared too much success in the Hijaz would encourage the Arabs to turn their liberating gaze northward to Lebanon and Syria.

By early 1916, Bremond's correspondence with Paris was describing Lawrence as a threat to France's own colonial Middle East ambitions, which were codified in a secret British promise (Sykes-Picot Agreement) granting the French dominion over most of the Levant. The French generally supported British military operations in Palestine, as they did during the third Gaza Campaign, but they always remained bore-sighted on their ultimate territorial objectives further north.²⁰

"Mainly Just Watching"—The United States

Modern military intelligence exchanges are almost never equitable affairs. Junior partners tend mainly to be on the receiving end, but senior partners hope the junior member can provide useful intelligence "nuggets" that may contain niche information or cultural insights to help close intelligence gaps. To the British, US intelligence must have seemed a particularly weak junior partner during the 1917 Levant Campaign.

---

20. Korda, *Hero*, 67.

In fact, to call the United States a “bit player” in Middle East military intelligence would be an exaggeration. Unlike today, the United States had no standing national defense intelligence organizations. In *For the President’s Eyes Only*, British intelligence historian Christopher Andrew makes a compelling case that no nation was less ready than the United States for World War I.²¹

The closest thing to a US intelligence footprint in the Middle East in this period of 1917 was a lone, newly appointed, State Department officer in Palestine. His name was William Yale. He not only attended Yale University, he was a direct descendant of the university’s founder. William Yale had come to the State Department’s attention because of his extensive travels in Palestine, where he had been able to pinpoint the German military installations around Jerusalem. Yet, by his own assessment, Yale was less than ideally suited for the job, saying “I lacked a historic knowledge of the problem I was studying. I had no philosophy of history, no method of interpretation, and very little understanding of the fundamental nature and function of the [regional] economic and social system.”²² In short, he was a less than ideal intelligence officer.

When Yale traveled to Alexandria, Egypt, to meet General Allenby, he had so little military experience that he actually practiced saluting while standing outside Allenby’s door. At first Allenby ignored Yale, but then turned to him and yelled, “What are you going to do at my Headquarters!” Yale stammered that his ports back to Washington not pleased, told care if Washington HQ, but he would a military officer.

With the world’s attention fixed on the trenches of Western Europe, military operations in the Levant, with much justification, had been described as a sideshow.

job was to send reington. Allenby, clearly Yale that he did not sent a butcher to his have to at least act like That was a rough way

for any intelligence officer to meet the commanding general.²³

Like Lawrence, Yale spoke Arabic fluently; had a vast network of Arab, Turkish, and Jewish associates; and frequently traveled in Arab garb throughout the Levant. Unlike Lawrence’s academic missions to the region, Yale’s pre-war assignment to the Middle East was on behalf of the commercial interests of the Standard Oil Company of New York (SOCONY).^a Also unlike Lawrence, Yale was slow to master the tradecraft of the intelligence game. The Jewish spy Aaron Aaronsohn once gave Yale a letter detailing British and Zionist negotiations concerning the future of Palestine. Yale, seeming not to recognize its importance, took more than three months to have it translated from Hebrew to English.²⁴

Yale had supervised the construction of the highway from Jerusalem to Beersheba before the war and should have possessed considerable local expertise. However, it is not clear that British planning benefited in any way from this knowledge. In sharp contrast, the Americans, like the French, had excellent access to Britain’s considerable intelligence trove. Yale was one of only 33 people (30 high British officials and three allies) to get access to the British *Arab Bulletin*.

Yale promised not to quote the bulletin in his reports back to Washington, but he admitted in his memoir that he lied.²⁵ It is less clear how much information about Middle East oil deposits he later shared with his employer, SOCONY. Like the French, Yale and SOCONY seemed more interested in what would happen to oil concessions after the war than in supporting the British, Jewish, and Arab efforts against the Turks.

21. Christopher Andrew, *For the President’s Eyes Only* (HarperCollins, 1995), 30.

22. Anderson, *Lawrence in Arabia*, 357; see also Janice Terry, *William Yale* (Rimal Publications, 2015).

23. Ibid., 354.

a. SOCONY was a predecessor of today’s EXXON-Mobil Corporation. Somewhat disturbingly, SOCONY kept Yale on half pay throughout the war, and he returned to SOCONY full-time after the war. In her biography of Yale, Janice Terry notes that he dutifully had his SOCONY wartime pay sent directly to his mother. (Terry, 47.)

24. Ibid., 354–71.

25. Ibid., 388.

"A Sideshow to a Sideshow"—The Arabs

With the world's attention fixed on the trenches of Western Europe, military operations in the Levant, with much justification, had been described as a sideshow. Therefore, given the far greater scale of Allenby's military operations along the Mediterranean coast, the inland Arab revolt against the Turks was, in T. E. Lawrence's own words, "a sideshow to a sideshow." The undisciplined Bedouin fighters did play an important role in the Gaza Campaign, but, one of the great dangers of relying on Arab allies was their fickleness.^b Although he was not the most objective observer, Aaron Aaronsohn might have been close to the truth when he observed that he was "still waiting for the first Arab who could not be bribed by the Turks."

T. E. Lawrence enabled the British to tap into Arab tribal networks, with all their strengths and weaknesses. Numerous members of the Arab camp had intimate knowledge of the Turks. Hussein bin Ali, the Sharif Emir of Mecca,^c himself lived in Constantinople for 18 years as a hostage of the Turks. Moreover, his sons, including the revolt's eventual Arab leader, Feisal, had been educated in Constantinople, thus giving them insight into the Turkish mentality.²⁶ Indeed, as Lawrence noted in his memoir, Feisal embodied the traits of Arab leaders with whom Lawrence worked:

We on the Arab front were very intimate with the enemy. Our Arab officers had been Turkish officers, and knew every leader personally. They had training, thought the same point of view. By Germany's wartime alliance with the Ottoman Empire was principally based on a desire to draw Russian resources away from Germany's eastern front er on the other suffered the same same, and had the practicing modes

*of approach on the Arabs we could explore the Turks, understand them, and almost get inside their minds.*²⁷

The Bedouin's most famous raid took place across a seemingly unsurvivable desert, when they attacked the lightly defended rear approaches to Aqaba with horse- and camel-bound Arab warriors. Aqaba highlights Lawrence's focus on identifying the enemy's centers of gravity because it was the only significant non-Mediterranean port within 200 miles of Jerusalem. Its capture provided logistical benefits for the British, but it also gave the Arabs a secure base from which to threaten the critical Hijaz railroad station at Maan and support the Third Gaza Campaign.

In addition to ports, Lawrence also targeted telegraph lines and life-giving desert water wells. The well at Mudowwara was the major source of drinking water between Maan and Medina. Although the well was too strongly defended to be threatened by a small Arab and British raiding party, Lawrence almost instinctively sought out and destroyed an even more lucrative target—he had blown up a railroad bridge near Mudowwara just as a Turkish military train with two locomotives was crossing. The Bedouin were rewarded with booty. Lawrence's prize was knowing the Turk's ability to move forces south from Damascus had been severely diminished.

Railways soon became Lawrence's favorite targets. During the American Civil War, cavalry commanders such as Jeb Stuart repeatedly wrecked Union rail lines by tearing up the tracks. In contrast, Lawrence's targeting was much more surgical. Having determined that a center of gravity was the locomotive,

He avoided completely severing the line so as to draw Turkish concentration away from the main battlefronts. As a rule, Lawrence was so accurate at dynamiting train locomotives that the seats were sold accordingly—the safer seats in the back of the trains were said to have sold for five times more

b. Some historians argue that the British training of Arab irregular forces established the framework for Middle East crises over the past 100 years.

c. "Sharif" denotes a direct descendant of the Prophet Mohammed.

26. Carver, *The Turkish Front*, 192–93.

27. Lawrence, *Seven Pillars of Wisdom*, 377.

*than the more risky ones in the front, near the engine.*²⁸

He also determined that the railroad hub at Derra was a critical node in defending Gaza. Derra itself was too highly fortified, so the high railroad bridge across the Yarmuk Gorge became his target. Lawrence handpicked a small group of Arabs and Westerners for this dangerous mission behind enemy lines. He failed, but the bridge was later destroyed by retreating Turkish troops.

General Allenby said that after acquainting Lawrence with his strategic plan, he gave him and the Arab forces a “free hand.” Allenby later said: “I never had anything but praise for his work which, indeed, was invaluable throughout the campaign.”²⁹

The Opposition

“Herr Prufer’s Networks”—Germany

Germany’s wartime alliance with the Ottoman Empire was principally based on a desire to draw Russian resources away from Germany’s eastern front. The relationship had been built over the course of decades as German engineers contributed to the development of railroads in southeastern Europe, Turkey, and the Middle East. Of course, the Germans also would benefit from any difficulties the British experienced in their holdings in India, Mesopotamia, greater Syria, and Egypt.

The German Intelligence Bureau for the East (Nachrichtenstelle für den Orient) was created in the runup to the war with the aim of creating disruptions in the British Empire. Like their British opponents, the Germans understood the value academic experts brought to the intelligence game. Kurt Prufer, another archaeologist, grew up during Germany’s “Golden Age of Egyptology.”³⁰

Berlin considered Prufer to be a master spy, but what did he actually accomplish? A gifted Arabic linguist, his many contacts throughout the former Ottoman Empire allowed him to correctly assess the flaws in German wartime propaganda. Previously, the Germans had focused on British atrocities against Muslims in India and the righteousness of the German cause.

Prufer realized the need to highlight issues of more local concern and to more subtly inject German messaging. ***Germany’s wartime alliance with the Ottoman Empire was principally based on a desire to draw Russian resources away from Germany’s eastern front.*** He created seven Turkish language news-gossip rooms in locals could view major cities in which the this material. His goal was to incite jihad (holy war) against the British. The Germans naively conducted negotiations with Britain’s ally, the Sharif of Mecca, encouraging him to attack the British. Prufer evidently did not realize the Sharif was using their meetings in Damascus and Constantinople to cover clandestine sessions with Arab officers in the Turkish Army who might be sympathetic to the Arab Revolt.

Prufer’s track record as a spy master was not good. His network of Egyptian spies was fairly easily rolled up during the Turks’ first failed attempt to capture the Suez Canal. He then resorted to a Jewish spy network with dismal results. Prufer seemed blind to the possibility the Jews might also be working against him. His main Circassian spy in Damascus had incorrectly dismissed the possibility of an uprising in Palestine based on a belief in the stereotypical Jewish coward.³¹

Finally, Prufer befriended and funded an Egyptian ex-Khedive (the Viceroy of Egypt during Turkish rule), Abbas Hilmi. Prufer believed Hilmi would be a powerful asset once Germany won the war, but German intelligence had grossly overestimated the Khedive’s influence in Egypt, which

28. Louise Dean, “Rail that Survived Demolition by ‘Lawrence of Arabia’: An Analysis,” *The Journal of Metallurgy* (July 2003); available online at, <http://www.tms.org/pubs/journals/jom/0307/dean-0307.html>, 2003.

29. “General Allenby—Lawrence of Arabia,” PBS documentary and web feature (nd); available online at <http://www.pbs.org/lawrenceofarabia/players/allenby.html>.

30. Donald M. McKale, *Curt Prufer: German Diplomat from the Kaiser to Hitler* (Kent State University Press, 1987), 44–46.

31. Ibid., 46.

was almost zero. Based on the available evidence, it appears absurd that the commander of German forces in Palestine told Berlin, "Kurt Prufer is indispensable as the leader of the intelligence service." If true, Prufer's intelligence triumphs have yet to be uncovered.³²

German Technical Intelligence

At least initially, the Germans performed much better on technical intelligence issues. Before 1917, Germany had undisputed superiority in Levant aviation firepower and reconnaissance. Germans, and therefore the Turks, detected and readied themselves for both the first and second attacks on Gaza.³³

Theoretically, before and during the Battle for Beersheba, German intelligence could have conducted both aerial reconnaissance and direct aerial bombardments of the British—a German combat air squadron was based at Beersheba. Had it been deployed to follow up on the Haversack Ruse, it might have spoiled the British deception plan, which was totally reliant on secrecy. In practice, the squadron did little of either. Prufer correctly assessed that by the fall of 1917 the British had finally achieved air superiority, if not dominance. The RFC's recently arrived advanced fighter planes made German reconnaissance missions almost suicidal.

German Counterintelligence

Concerning counterintelligence, the postwar Germans were painfully aware English literature widely reported they had been deceived by the Haversack Ruse. However, General Kressenstein, commander of German forces in Palestine, claimed his intelligence officers had seen through the ruse. It is true Kressenstein did not shift his reserves towards Gaza, but he did not reinforce the defenses of Beersheba. Therefore, despite Kressenstein's adamant claims of not being fooled by the ruse, perhaps the satchel created just enough doubt in his mind to keep the defenses at Beersheba relatively weak.

The Eyes and Ears of the Sick Man's Son—The Turks

The biggest gap in our understanding of military intelligence capabilities during the Palestine Campaign concerns Turkish intelligence. Very little has been written in English on this subject. Few of the relevant Turkish documents have ever been translated into English. The topic is covered in a book entitled *Yildirim*, published in 1920. Written by a former member of the Turkish General Staff, it covers the involvement of the Turkish Yildirim (Thunderbolt) Army Group in their Levant Campaign, which was also called Yildirim. The unit's headquarters was in Aleppo. The book proved to be a useful source for Yigal Sheffy's history of British intelligence in the Palestine Campaign.^a

The scant existing evidence does indicate Turkish military intelligence was fooled by British deception at Beersheba. The Turks were almost totally dependent on German technical intelligence which, as discussed, had largely dried up. A surviving Turkish military intelligence order proves that less than 48 hours before the battle, the Turks still estimated that six British divisions were facing them at Gaza and that Beersheba was only threatened by one infantry division and one mounted division.

At present I am of the opinion that the enemy will make Gaza his main objective since the topography of the ground renders this part of our front the weakest part of our line.³⁴

32. Anderson, *Lawrence in Arabia*, 129.

33. Richard J. Popplewell, *Intelligence and Imperial Defence: British Intelligence and the Defence of the Indian Empire, 7560–1924* (Routledge, 1995), 175–86.

a. *Yildirim* has been roughly translated into English but never published. In the preface, the author, Husayn Husnu Emir, said he was inspired to write the book because he previously could only learn about Turkish military history by reading the works of foreigners. Perhaps not too surprising in 1920, but today that remains the case.

34. Australian Light Horse Studies Centre, http://alh-research.tripod.com/Light_Horse/index.blog/1825605/colonel-h252sn252-

Based on this judgment, Turkish fortification activity in the Beersheba area actually decreased. Some forces were moved closer to Gaza and others were transferred to the reserves in the rear.

In contrast to its analytical capabilities, deception and counterintelligence (CI) were Turkish strengths and an Ottoman tradition. They were particularly good at camouflaging military locations such as artillery batteries, although that edge degraded as the allies increasingly relied on aerial imagery over the visual observations of pilots. By 1915, the Ottomans had already put a clamp on outgoing communications. The orders to Ottoman commanders explicitly stated:

Henceforth there is a total ban on relaying news from Palestine Egypt, both by land and by sea. Without your consent, no one is to set out for the coast, and no one is to cross the border or put to sea.³⁵

The Turks caught and often executed Western agents inserted from the sea. This put a definite chill on British recruiting efforts. Moreover, clandestine Turkish reconnaissance forces on Cyprus were able to determine that the seaborne invasion force rumored to be supporting the third battle of Gaza was fictitious.

Finally, the Turks had a knack for intercepting the courier pigeons of Jewish agents, which had devastating consequences for the Semitic spy ring. However, their brutal handling of the ring members increased the Zionist sympathies of the heretofore largely apathetic Jewish community.

The Jews: Were They Spies? Yes—but for Whom?

The Jewish contribution to military intelligence was mainly old fashioned espionage—but for whom did they spy? The aforementioned Dr. Minna Weizmann, like many other emigre Jews, saw the Turkish-German alliance as a way to strike back against their former Czarist persecutors. As a female physician in the Middle East, she was a rarity for the time and place. Her notoriety and her family connections in London would have given her access to wounded British soldiers and the upper levels of Cairo society. What she accomplished is hard to discern, and as noted earlier, there is cause to believe she was actually spying for the British and working as a double agent against Pruffer.

On the British side, Aaron Aaronsohn and his sister Sarah ran a spy network (100 miles north of Gaza).³⁶ Among other accomplishments, Aaronsohn's spy network gave the Allies a decisive edge.

They were reportedly successful in surreptitiously contacting Jewish doctors and convincing them to defect from the Turkish Army. Their organization was called NILI ("Nitzach Israel lo Ishakari," meaning "The Eternity of Israel shall not lie").³⁷ A clever deception by this Jewish spy network paid lasting benefits. During the second battle of Gaza, the Turkish Pasha decided to evacuate all civilians from the nearby coastal town of Jaffa. Being politically astute, Aaronsohn was mindful of the recent world press condemnation of Turkish atrocities against the Armenians.

Although no atrocities actually occurred at Jaffa, Aaronsohn used the evacuation to begin a media campaign concerning the "Pogrom of Jaffa." Aaronsohn tricked the Western press into printing stories that the Syrian governor wanted to totally wipe the Jews out of Palestine. Although these accusations were quickly debunked by commissioners from neutral nations such as Sweden, the incident's international condemnation continued to complicate Turkish leaders' calculations.³⁸

yildirim-preface/ and http://alh-research.tripod.com/Light_Horse/index.blog/1825345/turkish-understanding-of-projected-allied-attacks-august-1917.

35. Sheffy, 48

36. Clayton, *Forearmed*, 48.

37. See Carly Speranza's review of James Srodes, *Spies in Palestine: Love, Betrayal, and the Heroic Life of Sarah Aaronsohn* in *Studies in Intelligence* 61, no. 2 (June 2017).

38. Anderson, *Lawrence in Arabia*, 299.

These local Jewish agents were highly effective until their British overlords overplayed their hand by asking them to disseminate British propaganda. The NILI network soon paid a ghastly price. Two key members were ambushed by Bedouins near El Arish in 1917. In September of that year, a carrier pigeon used by NILI was captured by the Turks. Two weeks later, a member of NILI was arrested and, after torture, disclosed some of the group's secrets. In early October, the Turks arrested Sarah Aaronsohn. After being tortured for three days, she committed suicide, apparently without betraying her colleagues. Two more members of the group were captured by the Turks and executed in December 1917. Aaronsohn survived the war, but died in 1919 in a plane crash over the English Channel while in route to the Paris Peace Talks.³⁹

Major Military Intelligence Lessons Observed

British military intelligence was initially heavily flawed, but it improved over time and eventually gave the Allies a decisive edge.

With regard to human intelligence, military attachés, deserter debriefings, ground reconnaissance, and counterintelligence all appeared to be much more profitable than traditional spying. Bedouins occasionally produced excellent intelligence, but they were too easily bought and turned. Some Jewish spies were incredibly brave but did not seem to know much. True, Aaron Aaronsohn provided a wealth of knowledge on Palestinian leaders, water resources, and road networks, but most of that knowledge was acquired before he was employed by the British. Germany had even

Victory at Beersheba and then Gaza opened the way to Jerusalem, which the Brits captured before Christmas 1917, as ordered by Prime Minister George. Here Allenby's troops prepare to march in victory through the Jaffa Gate. Photo © Lebrecht Music and Arts Photo Library/Alamy Stock Photo

39. Mavi Boncuk, "Jewish Spies in Ottoman Palestine," blog entry (2 July 2004); available online at <http://maviboncuk.blogspot.com/2004/07/jewish-spies-in-ottoman-palestine.html>.

less success than the Allies at clandestine operations. Both sides in this confrontation made the mistake of thinking the quantity of their spies was more important than the quality and tradecraft of their agents.

Technical intelligence collection, both geospatial and SIGINT, had far more impact on the battlefield. The intelligence pivot point of the campaign appears to have been the British acquisition of air superiority over the Germans in the summer of 1917. In the months before Beersheba, the Allies extended the scope and quality of their air reconnaissance, while effectively denying Turk-German surveillance of Allied operations. Yet, any commander's view can become muddled, or even grossly distorted, by inaccurate assessments. This vulnerability is magnified when any one intelligence discipline is overly relied upon. For example, crack British cryptographers decoded a Turkish order to withdraw 10,000 troops from Medina. Unfortunately, they were not able to decrypt the garrison's subsequent message, in which they refused to leave.⁴⁰

Regarding all-source analysis, the Arab Bureau's reporting was sometimes brilliant and prescient. Yet, the bureau had a fundamental flaw. It had no qualms about tailoring its reporting to support its own, as opposed to London's, policy objectives. Similarly, Lawrence disclosed in his book *Seven Pillars of Wisdom* that he also frequently lied in his reporting. For example, he once assured London that the Bedouin Chieftain Auda abu Tayi was still totally loyal when he knew this to be false. The lie resulted partly from ego and a conviction that as the "man on the scene," Lawrence and bureau members believed they always had the most accurate view of events.

Similar failures occurred in Tehran in 1979 and this problem persists. Modern field operatives are sometimes encouraged to believe in their own sagacity. Although their insights can be extremely valuable, operatives can be deceived, accidentally misinformed, or simply unaware of events (such as the Sykes-Picot Agreement) beyond their personal network of informants. Therefore, there are benefits to integrating all sources of tactical, operational, and strategic intelligence.

Finally, we've seen that deception operations may provide strategic advantages from meager investments of resources. Their highly touted use in the Battle for Beersheba is an historical fact, but their impact and authorship are still disputed. What cannot be disputed is that deception operations are extremely dependent on excellent intelligence and counterintelligence. We must remain cognizant that these activities can also stray into very murky territory. The Kirke Papers in the British Intelligence Corps Museum concluded that the British had no qualms about "false reports being given to the press or drafted into prepared political speeches." Both are illegal in the United States today.

---

40. Anderson, *Lawrence in Arabia*, 278.

**“PULSUL GEOSTRATEGIC” - fondat în anul 2007
Buletin lunar bilingv, editat de
INGEPO Consulting - Bucureşti
www.ingepo.ro; Tel: +4-031 1011934
J40/4984/2019, CUI RO19298677**

Director și Editor Coordonator:

Editor Adjunct: Pompilia VLĂDESCU

Tehnoredactare: Ionuș PARASCHIV

ISSN: 1843-701X

Coperta: producție proprie

ABONAMENTE (un an - 12 numere)

Versiunea printată =

Versiunea PDF prin e-mail =

În prețul abonamentului beneficiați gratuit de toate materialele suplimentare editate.
Prețurile includ TVA.

Abonamentele includ accesul la site-ul www.ingepo.ro

Anunțuri - Publicitate

Anunțuri și publicitate în cadrul buletinului, pot fi inserate în spațiul disponibil , sau pe pagină/pagini separate.

**Pentru detalii și eventuale alte condiții rugăm contactați Departamentul marketing,
la tel. 0311011934 sau e-mail: office@ingepo.ro.**

Ne rezervăm dreptul de a nu da curs unor solicitări care credem că nu corespund profilului acestui

Acest buletin nu poate fi multiplicat și reprobus fără acordul scris al INGEPO Consulting. Este permisă folosirea unor materiale sau citate cu păstrarea exactității și titlului original, precum și cu menționarea expresă a sursei.

Opiniile exprimate în articole prezintă punctul de vedere al autorilor, care își asumă deplina răs-

Parteneri:

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE
The independent resource on global security

Stockholm
Beijing
Washington

Academia Română
Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale (ISPRI)

World Security Network
NETWORKING A SAFER WORLD

ifimes
MEDNARODNI INŠTITUT ZA BLIŽNJEVZHODNE IN BALKANSKE ŠTUDIJE
INTERNATIONAL INSTITUTE FOR MIDDLE-EAST AND BALKAN STUDIES

RIEAS Research Institute for European and American Studies

American Military University
American Public University

AMU APU
School of Security & Global Studies

DIPLOMAT
MAGAZINE By / For Diplomats
www.diplomatmagazine.nl

RIAC
Russian International Affairs Council

ISAG
ISTITUTO DI ALTI STUDI DI GEOPOLITICA E SCIENZE AUSILIARIE

Borysten Intel

Pulsul Geostategic este studiat și la Harvard!

Pulsul Geostategic a fost accesat, în ultima perioadă, în aproape 100 de țări (în ordinea numărului de accesări): România, SUA, China, Australia, India, Turcia, Spania, Iran, Siria, Israel, Rusia, Bangladesh, Germania, Moldova, Chile, Austria, Franța, Marea Britanie, Georgia, Azerbaidjan, Camerun, Venezuela, Argentina, Ucraina, Ungaria, Irlanda, Serbia, Armenia, Italia, Grecia, Liban, Qatar, Polonia, Filipine, Indonezia și altele.

Începând cu Decembrie 2010 PULSUL GEOSTRATEGIC este înregistrat în catalogul internațional INDEX COPERNICUS JOURNAL MASTERS LIST